

Prins 70

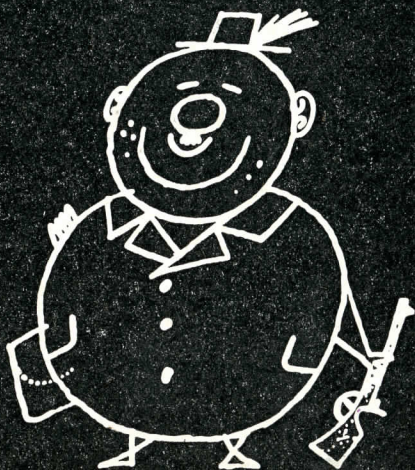
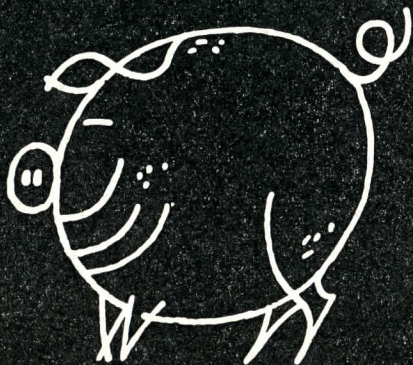
Repertoár malé scény, ročník 8, 1970, cena 3 Kčs



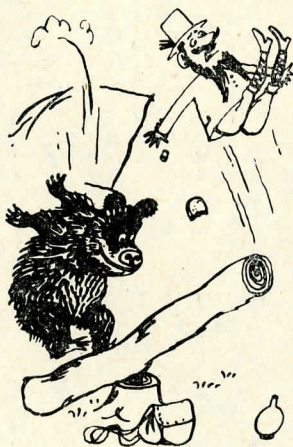


VYSTAVUJE FRANTIŠEK SKÁLA

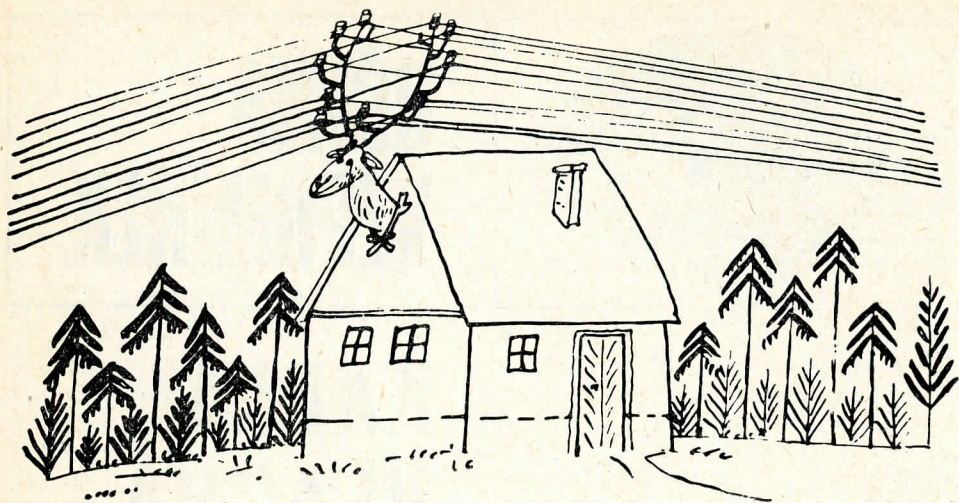


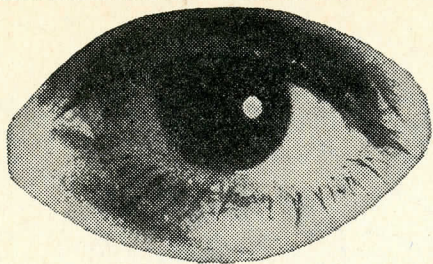








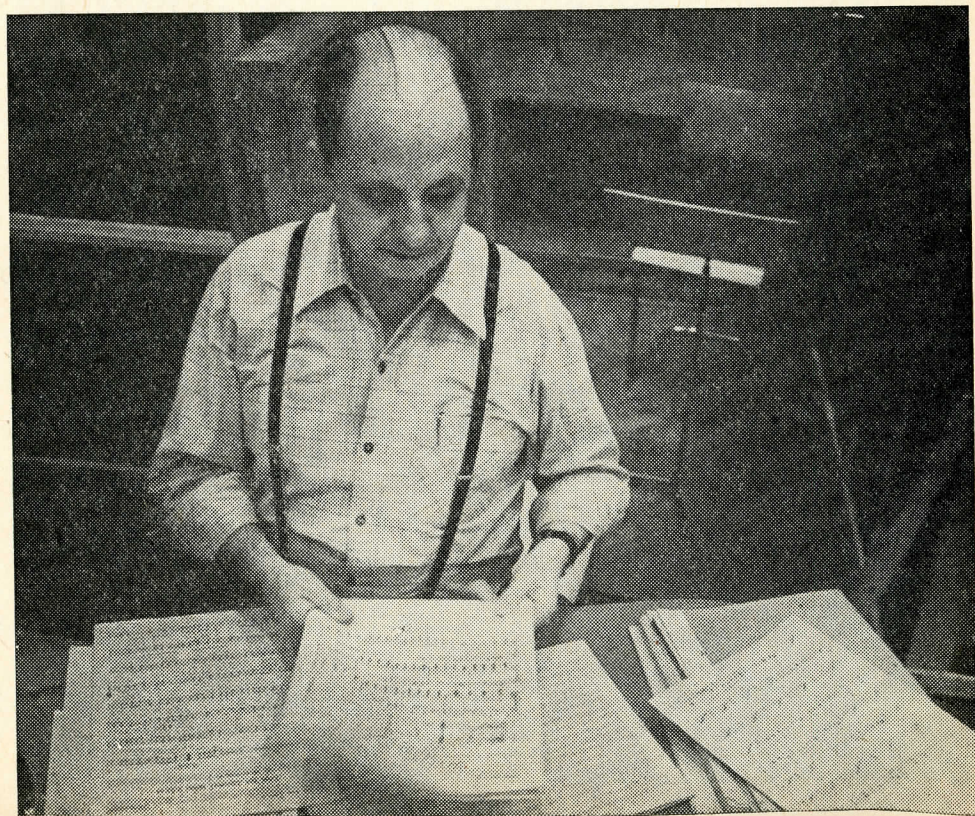




OČIMA VZPOMÍNEK

(2)

KARLA VLACHA



„S první poválečnou kapelou ve složení 5 saxů, 6 plechů a rytmická skupina jsem se představil Pražanům v Lloyd. Hráli jsme především orchestrální hudbu – byla to éra millerovských aranžmá a všichni jsme je pilně opisovali. Byla poměrně moderní, lidé tu hudbu měli rádi a líbila se jim. Nejde to dost dobře srovnat s dneškem – dnes je chudá doba. Uvádějí se ponejvíce jednoduché věci, které kladou na posluchače jen malé nároky.

Už tehdy, když jsme hráli v Jednotě, byla to jakási vzpoura proti profesionálům, kterým jsme se chtěli vyrovnat. Je to výsadou mládí, že se stále něčemu vzpírá. Je jen divné, že my jsme se snažili za mladých let dokonce předstihnout již zavedené orchestry, ale dnes se s něčím takovým nesetkáme. Vždyť my nemáme mezi mladými téměř žádnou konkurenci.

Má kapela byla tedy po válce pod vlivem Glenna Millera, ale projevoval se na ní také vliv celé situace u nás včetně uváděných filmů. Lákala nás zejména romantická barva klarinetu a čtyř saxofonů. Jinak však náš život nebyl příliš lehký. Lloydka, kde jsme po osvobození začínali, byla jen odrazovým můstkem, ale pak jsme neměli téměř kde hrát. Tradici bigbandů z první republiky jsme neměli a tak naše situace byla velmi nejistá. Pomohli nám V+W – byli velcí fandové a naši muziku měli rádi. To, že jsme neuspěli v kavárnách, byla také trochu naše vina. Pro ty podniky jsme hráli skutečně špatně – náš výběr byl vždy v první řadě určen pro desky a pro rádio a do kavárny byl příliš hlučný.

Jedno bych však chtěl zdůraznit: co je nejmodernější a dobré, musí být melodické. Snažil se o to Miller, který hrál pro vojáky, a snaží se o to i Armstrong. Vzpomeňte si jen, jak nás to jeho vystoupení přibilo k zemi. Někdo si mohl myslet, že na těch deskách je to všelijak připravené, ale pak přišel ten chlap a zahrál několik podehrávek pod Blueberry Hill a nic jiného tam prostě nemohlo být. A tam přestávají všechna slova. Vždyť když tam Armstrong píchne notu, lze na ni pověsit lustr. Nedovedu si představit, jak my budeme vypadat v sedmdesáti letech. Ale ještě k té melodii. Když je hezká, je škoda ji roztrhat. My jsme se však o to v zájmu swingu dlouho snažili. Pak jsme se však zase drželi Glenna Millera a později jsme vyzkoušeli všechny možné éry. Používali jsme třeba jako vedoucího saxofonu tenoru, dělali jsme také cool styl, ale byl to cool studený jak psí čumák, bylo to prostě strašně smutný.

Ale abych se vrátil ještě do let 1945–46. Moc peněz jsme tehdy nevydělali, ale my jsme chtěli především hrát. A v té době se vrátil do Prahy Jan Werich. Snad se vám to bude zdát podivné, ale já jsem si již za války umínil, že s ním budu jednou spolupracovat. Když se tehdy usadil v Alcronu, tak jsem tam za ním zašel a požádal jsem ho, aby si nás přišel poslechnout, že ho to nic nestojí. Přišel a skoro omdlel. My jsme totiž o Americe již dosti věděli a hráli jsme všechny šlágry, které byly právě v té době v USA populární. Nu a pak jsme začali společně připravovat Měsíčník Jana Wericha, jezdili jsme s ním po vlastech českých. A když se vrátil i Voskovec, vzal ho Werich za námi do Fénixu. Voskovec řekl jen: „Ježíšmarjá, to je mašina.“ On měl vždy takové svérázné průpovídky. Protože se v té době již pomalu chystala Pěst na oko, V+W nás angažovali do divadla. Na premiéru přišla spousta jejich přátel a současníků a všichni čekali, jak to dopadne. My jsme samozřejmě nic ne-

tušili, ale absolvovali jsme to dobře i s těmi několika novými písničkami, které do hry připsal S. E. Nováček.

Po pěti na oko přišel v roce 1948 Divotvorný hrnec: začínali jsme s ním u Nováků a pak se šlo do Karlína. Neměli jsme noty a tak to všechno přepsal Zdeněk Petr. Nebyl také sbor – vytvořili jsme jej z Allanových sester a z Obláčku. A nebyl také hlavní představitel – nakonec jsme ho objevili v Rudolfu Kreisingerovi (Cortésovi), který zpíval ve sboru Opery 5. května. Nácvik byl tvrdý a zkoušeli jsme často až do rána. To pak Voskovec vždy říkal: „Kluci, je to ohromný – tady máte pivo a buřty a dáme si to ještě jednou.“ Byl to výborný režisér i výborný člověk. Tehdy mělo ovšem divadlo fantastickou atmosféru – byli jsme všichni jedna parta a chodili jsme tam ne jako do zaměstnání, ale jako mezi své. Divadlo znamenalo pro kapelu moc a kluci se tam naučili hrát. Vzpomínám si, že jsme místo přede hry hráli vždy nějakou Kentonovu skladbu. V+W mně sice říkali: „Tys tomu zase dal!“ Ale vždy to znovu povolili. A tak se hrál Eager beaver, Southern scandal a jiné. Bylo to šťastné období a já měl štěstí na chytré lidi: Wericha, Chafourovou, Voskovce, Krautgartnera, Rašku, Trojana, Frejku . . . A Hrnec se hrál plných 365 dní, než jsme to sundali z programu.

Pak ovšem přišlo složitější období. Dva roky jsme pracovali jen v divadle a nemohli jsme hrát nikde venku. Divadlo také střídalo rychle pány: nejdříve to bylo Umění lidu, pak patřilo Státnímu filmu, hl. městu Praze a pod těmito jmény jsme také hráli, protože se kapela nesměla jmenovat Vlach. Teprve díky tomu, že přišli ke slovu takoví Ančerlové, Trojanové a další, kteří napsali na ministerstvo kultury, že je nemyslitelné, aby taková kapela jako naše nehrála, mohli jsme připravit jeden koncert, po němž jsme mohli opět hrát. A pak přišla éra Ježka, který nás prakticky zaštitil. Jeho hudba je pro mě pomníkem, museli jsme ji však hrát více, než bylo zdravo.

Nu a pak jsme již začali používat dokonce 4 trubky a 4 trombóny. V divadle se střídaly další hry: Nebe na zemi, Marné chytračení, Paní Marjánka, matka pluku a jiné. Spolupracovali jsme hodně s Frejkou, byl to výborný režisér. Nebyl muzikant, ale měl cit. Věděl, co chce a mně věřil. Je ho škoda, mohl ještě ledacos udělat. Velkým přítelem našeho orchestru se tehdy stal Václav Trojan, který pro nás napsal řadu zajímavých skladeb.

Pak se situace začala valem lepšit. Hráli jsme opět hodně v rozhlase a na desky, přišla také televize se svými hudebními pořady a rozjeli jsme se na zahraniční zájezdy do NDR, Polska, SSSR, Jugoslávie, Maďarska, Rumunska, Bulharska. Současně s probíhající změnou ve vkusu posluchačů se začal měnit také náš repertoár a ke slovu přicházely stále více zpívané písničky. A to nás trochu mrzí, protože teprve instrumentálky nám umožňují ukázat, co opravdu umíme. Ale mám-li být upřímný, musím přiznat, že věřím na návrat hezkých, melodických, vtipně upravených a dobře zahraných orchestrálních skladeb. Čím dříve jim posluchači přijdou na chuť, tím lépe.“ st

KAREL VLACH

FOTO PAVEL JASANSKÝ



N. A. NĚKRASOV

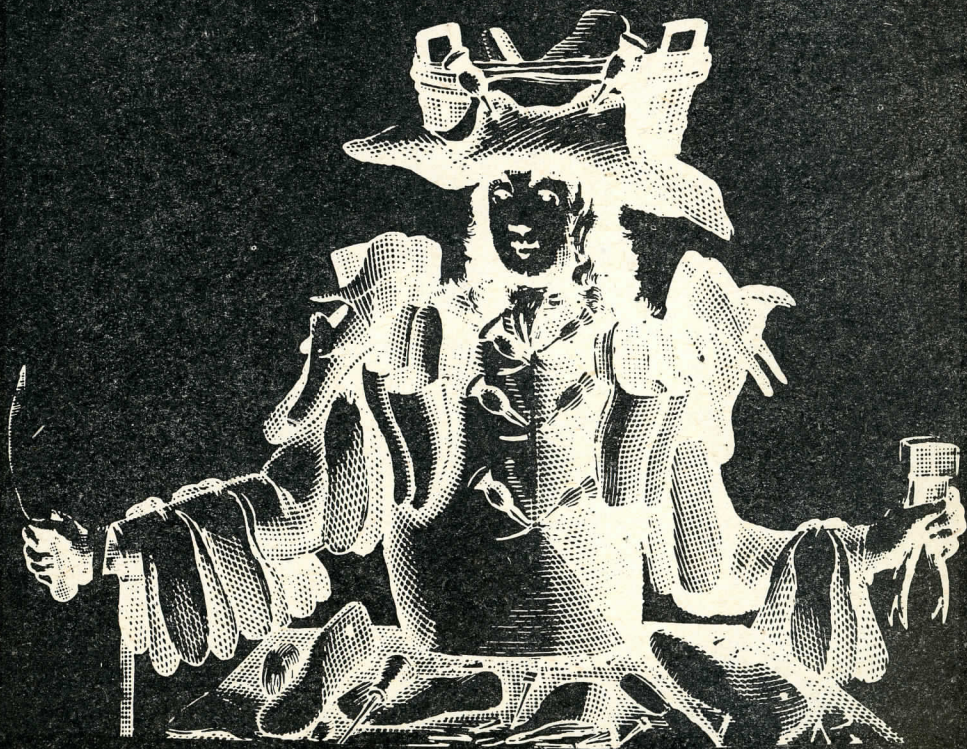
Petrohradský lichvář

Vaudeville o jednom dějství

(Otištěno zkráceně dle překladu Hany Budínové)

OSOBY:

LOSKUTKOV POTAP IVANOVICH, lichvář; LIZA, jeho dcera; IVAN FJODOROVICH NALIMOV, Lizin nápadník; NEZNÁMÝ PÁN; VYDAVATEL; AKULINA STĚPANOVNA; ROSTOMACHOV; SLUHA



Lichvářův byt plný skříní a různého nábytku; na skříních stojí několikery nástěnné hodiny, mnoho svícňů a podobně; na židličkách je pohozeno šatstvo, v koutě stojí pušky, na podlaze pytle atd.

Výstup první LOSKUTKOV a NALIMOV

NALIMOV: Tak vy rozhodně nedovolíte, abych si vzal vaši dceru!

LOSKUTKOV: Já! Ale co vás vede? Lepšího ženicha pro svou dceru bych si ani nemohl přát? Jenže...

NALIMOV: Jenže, Potape Ivanyč!

LOSKUTKOV: Mluvme upřímně, jako poctiví lidé.

NALIMOV: Poslouchám vás.

LOSKUTKOV: Chcete, abych vám dal svou dceru! No, dejme tomu, ale vy chcete... abych vám ji dal nadobro, abych se jí zřekl a neměl z ní žádný užitek. Proč ne... Víím, že jste slušný člověk, po patnácti letech dostanete řád za vzornou službu... ale jak můžete chtít, abych vám ji dal jen tak, bez ničeho!

NALIMOV: Prosím, máte-li v úmyslu dát jí nějaké věno... byl bych šťasten...

LOSKUTKOV: Ale, ale, ale? Tady je ten pes zakopán!... A co, abyste vy mne něčím obdaroval... tak říkajíc na znamení synovské lásky...

NALIMOV (spráskne ruce): Panebože? Poprvé slyším něco takového od slušného člověka. **(Stranou)** To je lotr! **(Hlasitě)** Každý otec dává své dceři věno.

LOSKUTKOV: Do jiných otců mně nic není? Ať třeba dají svým dcerám všechno, co mají, a sami jdou žebrot, ale já uvažuji takto: Dejme tomu, že máte kuchařku... nebo sluhu... nu, jste svobodný mladý muž, máte třeba i jiné výdaje. Teď si vezmete mou dceru, oženíte se... přirozeně, že tím něco získáte, není-liž pravda! Spočítejte si, kolik na tom vyděláte... Co! Ušetříte na kuchařce, o jiných výdajích ani nemluvíím... A co já? Jsem chudý člověk, celou dobu jsem ji živil... Vííte, ta má takovou chuť k jídlu, že za den snědla až dvě kila chleba... na mou duši, nelžu... Ani nevím, po kom je tak při chuti... Já kromě cibule s chlebem nic nejím a nebožka manželka, pro tu byla i cibule přepychem... Dokonce boty jsem dceři musil koupit! To je hrozné! Člověka to přivede na mizinu! Žádný nechce zastavit boty! Měl jsem v úmyslu vzít jí i učitele! A teď abych vám pro nic za nic dal dceru! Cha-cha-cha! Kdybych byl vykrmil prase nebo pěkně vychoval štěně, zaplatil byste za ně!... A moje dcera přece není žádné štěně... to snad uznáte, Ivane Fjodoroviči!

NALIMOV: Vlastního otce byste prodal?

LOSKUTKOV: Proč ne! Jenže už je nebožtík... budiž mu země lehká, **(křičuje se)**, mohl jsem ho prodat lékařské fakultě... ale jeho žena ještě tenkrát žila... ta by se mnou byla vyrazila dveře! Zbytečně shnil na hřbitově!

NALIMOV: Všichni shnijeme, Potape Ivanyč!

LOSKUTKOV: Máte pravdu, shnijeme, ani popel po nás nezůstane!... Všichni jsme velcí hříšníci! **(Vzdychá)** Před několika dny zemřel malíř Kostočkin... asi čtrnáct dní před tím přišel ke mně, ... prý, proboha, půjčte mi dvacet pět rublů jen na dva dny, přinesu vám obraz do zástavy... i rám prý stojí víc... **(Ukazuje na obraz)** Tamten... prý je od nějakého slavného malíře, abych ho za nic na světě neprodával, že prý určitě peníze vrátí. Nu,

a ošidil mě, bestie! Zrovna když měl zaplatit, raději zemřel. Ne nadarmo praví lidová moudrost, že kamnář a truhlář, handlíř a malíř jsou nejhorší sebranka! Kupte si, Ivane Fjodoryči, ten obraz ... je levný ... nic nevydělám, na mou duši, dejte mi za něj padesát rublů.

NALIMOV: Co bych, k d'asu, s tím obrazem dělal! ... **(Stranou)** Ale mám nápad ... Výborně! **(Přistupuje k obrazu)** Je to nádherný obraz ... neprodávejte ho tak lacino, takový obraz stojí nejméně dva tisíce rublů, ne-li tři.

LOSKUTKOV (překvapen): Tři tisíce! Opravdu!

NALIMOV: To musí být Michelangelo ... jak se mu říká ... Buonarotti nebo Rafael Santo ... ano, Santo, jak dál, to jsem zapomněl ... no, to je jedno ... já sám ten obraz koupit nemohu, ale mohl bych ho někomu doporučit.

LOSKUTKOV: Drahý příteli, budu vám velice zavázán ... Už jsem dal inzerát: pro malířovu smrt se prodává obraz cizí výroby, na kterém jsou tři psi, dvě prasata, beran a člověk v beranici ... ale nikdo se dosud nepřihlásil ...

NALIMOV: Dobře, vynasnažím se, snad ještě dnes sem někoho pošlu ... Nu, a vy za to, pokud jde o Lizavetu Potapovnu ...

LOSKUTKOV: S radostí ... jen si připravte dáreček ... tak dva tisíce ... Vždyť to pro vás nic není, udělat takovou maličkost pro budoucího tchána. Jen si pospěšte. Mohli bychom hned strojit veselku. Mám zde zrovna svatební šaty, včera mi je přinesli ... Nějaký mladík se ženil; za týden prohrál celé věno, druhý týden už neměli co jíst, tak zastavil manželčiny svatební šaty! Chacha-cha! Marnost nad marností! Lize dobře padnou, jsou sice trochu krátké, ale kdo by se díval nevěstě na nohy!

NALIMOV: Je to hřích, Potape Ivanyči, mít takové požadavky ... Ale co mám s vámi dělat, nějak to provedu ... Zatím sbohem.

LOSKUTKOV: Nezapomeňte doporučit obraz ... Jak se jmenuje ten malíř, který to maloval! Kdyby zatím přišel nějaký kupec ... abych ho mohl poučit.

NALIMOV (ve dveřích): Michelangelo Buonarotti. **(Odchází)**

Výstup druhý

LOSKUTKOV sám

LOSKUTKOV: Buonarotti ... Buonarotti ... to je nějaké divné jméno! Kdo to byl ten Buonarotti? Asi pěkný ptáček, když měl takové jméno ... Kdybych opravdu dostal za ten obraz tři tisíce ... a další dva od Ivana Fjodoryče ... to by bylo něco ... mohl bych si dovolit k obědu rybu ... Ten Ivan Fjodoryč je hodný člověk, ale dceru mu jen tak zbůhdarma nedám ... to by tak hrálo!

Když mi čtyři roky byly,
táta počítal:

„Kašli na svět, synku milý,
střádej kapitál.“

A já moudrou radu jeho
nenechal jen tak:

Za tepla jsem tátu svého
obral o měďák ... *

* Úplný text této a dalších písní v překladu Václava Daňka najdou zájemci i s notovým zápisem hudby Aloise Paloučka v 48. svazku Her lidového jeviště AKTOVKY, vydal Orbis, 1967.

Sakra, jaký je to dnes podivný svět! Mladí lidé teď tolik nehýří, a když už někdo z nich flámuje, trvá to tak rok, dva – pak dostane rozum a už sem nevkočí. To dříve mívali lidé různé vznešené vášně: kdo hrál karty, hrál tak dlouho, až všechno prohrál a ráno sem poslal ženu s kožichem! Dnes se všude roztahuje samá holota!

(Někdo zvoní)

LOSKUTKOV: Pánbůh mi někoho posílá.

V ý s t u p t ř e t í

LOSKUTKOV a NEZNÁMÝ PÁN

Neznámý pán vstupuje a hned si všímá obrazu, stojí několik vteřin jako omámený. Loskutkov pozoruje každé jeho hnutí

NEZNÁMÝ (stranou): Nádherné! Kouzelné! Velký Michelangelo! Hned jsem poznal jeho geniální ruku!

LOSKUTKOV (stranou): Co to říká! Chválí!... **(Mne si ruce)** Hm!

NEZNÁMÝ (nadšeně): Současné malířství nemá nic, co by se mohlo srovnat s tímto velikým dílem – s jeho citem a barvami, s jeho znalostí člověka a přírody! Jedinečné, geniální dílo, které nikdo nemůže zaplatit!

LOSKUTKOV (stranou): Nemůže zaplatit? Panebože! Šťěstí se na mne usmálo!

NEZNÁMÝ (stále nadšeněji): I kdyby se našel člověk, který by dovedl v budoucnosti potěšit lidstvo podobným dílem, milióny by nestačily, aby byl takový génius po zásluze odměněn.

LOSKUTKOV (stranou): Milióny! Lidičky! Mně se točí hlava!

NEZNÁMÝ (u vytržení): Klečet se má před takovým uměleckým dílem. Ó, kdybych tím tak mohl ozdobit svou obrazárnu... Celý svůj majetek, všechno, co jsem získal za dlouhá léta práce bych za to dal... Na kolena! **(Poklekne)**

LOSKUTKOV: Celý majetek! Na kolena! **(Poklekne vedle neznámého)**

NEZNÁMÝ (rozhlíží se, jako by se probral z vytržení): Kdo jste? Ten obraz patří vám?

LOSKUTKOV (předstírá dojetí): Zůstaňte ještě chvíli klečet před tímto vele-dílem... Jakmile jsem vstoupil, hned jsem poklekl. Nemohu se ubránit dojetí, mám tak citlivé srdce!

NEZNÁMÝ: Teď jste sem vstoupil?

LOSKUTKOV: Kdykoliv vstoupím do této místnosti – do této svatyně – okamžitě pokleknu, a věřte, slzy mi vyhrknou...

NEZNÁMÝ: Tak jste nic neslyšel?

LOSKUTKOV: Ne, nic.

NEZNÁMÝ: Už jsem tady asi čtvrt hodiny a dívám se na ten obraz – no, není to nic zvláštního, obraz jako obraz, poklekl jsem jen z legrace.

LOSKUTKOV (stranou): Mně bulíka na nos nepověšíš! **(Hlasitě a ironicky)** Ovšem, ovšem, také jsem poklekl jen tak, ze zvyku. Nic na tom obraze není, je to docela obyčejná mazanice.

NEZNÁMÝ: Máte pravdu, mazanice... nemá žádnou hodnotu!

LOSKUTKOV: Vůbec žádnou! Jen tak budí zdání... no, aby nebyla zeď holá.

NEZNÁMÝ: Kolik za něj žádáte? Já mám rád obrazy, i když za nic nestojí...

LOSKUTKOV: Prodám lacino!

NEZNÁMÝ: Za kolik!

LOSKUTKOV: No, co bychom dlouho smlouvali... Za čtyřicet tisíc je váš...

NEZNÁMÝ: Pane! Vy jste se zbláznili! Vždyť ten obraz nemá cenu víc než tisíc rublů!

LOSKUTKOV (zvolá): Tisíc rublů! **(Stranou)** hned napoprvé dává tisíc! Včera bych ti ho byl, hlupáku, prodal za stovku! **(Hlasitě)** Co vás to napadá, sám jsem za něj, na mou duši, dal padesát tisíc... Dobře, slevím vám deset tisíc, protože je trochu opotřebovaný – to a ono...

NEZNÁMÝ: Tisíc rublů dám!

LOSKUTKOV: Ani nápad... To ho raději zničím nebo odkážu dětem... aspoň mi poděkují. Za pětadvacet tisíc můžete ten obraz mít!

NEZNÁMÝ: Dva tisíce!

LOSKUTKOV: To nejde, přísahám vám, že nemohu, vždyť jsem za něj dal víc – podívejte se na tu práci, to přece nemohl udělat Rus... to je určité cizí zboží!

NEZNÁMÝ: Jak si přejete. Sbohem! **(Jde ke dveřím)**

LOSKUTKOV (stranou, dostal strach): Lidičky, odchází, skutečně odchází! Dva tisíce jsou v tahu! **(Hlasitě)** Poslyšte, že jste to vy – pět tisíc!

NEZNÁMÝ: Dobrá, pět dám. Plácnem si, tady máte pět set rublů jako zálohu, večer si přijdu pro obraz a přinesu vám zbytek.

LOSKUTKOV (schovává peníze): Tak si plácnem!

NEZNÁMÝ: Ale pozor, obraz je můj, a ne abyste ho vyměnil, to bych vás žaloval u soudu... Sbohem! **(Odchází)**

Výstup čtvrtý

LOSKUTKOV, pak LÍZA

LOSKUTKOV: Panebože! Narodil jsem se na šťastné planetě! Takové peníze – a za nic! Visel na zdi obraz... Bůhvíjaký... na pohled nijaký! Najednou přijde člověk a navalí ti pět tisícovek... Štěstěna se na mne usmála... Škoda, že jsem nežádal sto tisíc, snad by mi dal dvacet...

(Vstupuje Líza)

LOSKUTKOV: Dcero má, pojď do mé náruče a polib mne! Jsem nejšťastnější člověk na světě! Ty boty, co Peratačkinová dala do zástavy a nevyplatila, ti daruji.

LÍZA: Konečně jste dostal rozum! Uvědomil jste si, že vaše dcera nemůže chodit bez bot! Děkuji mockrát! Hned si je obuju a půjdu navštívit Alexandru Grigorjevnu.

LOSKUTKOV: To jsem si mohl myslet! Navštívit Alexandru Grigorjevnu! Co na té babě máš? Nesed' tam dlouho! Najez se a jdi domů... Samé klepy a drby. Jistě se tě vyptává, co jsem prodal a kolik jsem vydělal! A ty – co nevíš, to nepovíš.

(Někdo zvoní)

LÍZA: Zas někdo jde... tak já už jdu!

Výstup pátý

LOSKUTKOV a VYDAVATEL

LOSKUTKOV: Zákazník! Zaplať pánbůh! Možná, že zase něco vydělám! (**Nasadí trpitelskou tvář**) Račte . . . Oj, oj, to jsou zlé časy!

VYDAVATEL: Moje účta, Potape Ivanyči. Přivezl jsem knížky . . .

LOSKUTKOV: Přivezl? Nu, dobrá! Tak tedy přistupujete na sedm kopejek za kus?

VYDAVATEL: Co mám dělat? Musím! Kdybych nemusil, přísahám, že bych méně než deset kopejek nevzal. Je to skvělé dílo . . . slavný autor . . . v krátké době bude rozebráno . . . Kam to máme složit?

LOSKUTKOV: Tamhle . . . já vám ukážu.

VYDAVATEL (ve dveřích): Přineste to sem.

(Vstupují dva povozníci a nesou balíky knih)

VYDAVATEL: Takové krásné vydání, výborný papír, nádherný sloh a moc pěkné písmo . . .

LOSKUTKOV: Ukažte, já se podívám . . . Je to nějaké tenoučké, kolik máte výtisků?

VYDAVATEL: Jedenáct set devadesát dva.

LOSKUTKOV: A kolik jich bylo vytištěno?

VYDAVATEL: Dvanáct set.

LOSKUTKOV: Tak se toho moc neprodalo? Škoda papíru! Pojd'te za mnou . . . Spočítám je a vyplatím vás. (**Odchází do dveří napravo, povozníci nesou balíky za ním**)

VYDAVATEL (mávně rukou): Šťastnou cestu! Červům dobré zažití! Konečně jsem se ho zbavil! Do zástavy! Pro ten šmejda se už nikdy nevrátím! Škoda peněz! A já hlupák jsem si myslel, že na tom bůhvíkolik vydělám! Jen žádné spolky se spisovateli . . .

V knižním trhu odjakživa
platí zákon těchto slov:
na hlupáčky honba divá –
pro autory dobrý lov!
V pracovně ti křeslo dají,
cigaretku nabídnou,
slovutným tě nazývají,
osvíceným duchem zvou.
Spočtou zisky, což jest hlavní,
o měsíc tě oloupí,
dílo vydáš – rukou mávni,
běž s ním rovnou do stoupy! . . .

(Vstupuje Loskutkov)

VYDAVATEL: Spočítal jste to, příteli?

LOSKUTKOV: Spočítal . . . přesně tisíc sto devadesát dvě knížky . . . A teď ještě něco . . .

VYDAVATEL: Ted' odpočítejte peníze – a všechno bude vyřízeno . . . Snažně vás prosím, Potape Ivanyči, aby žádné myši nebo jiný neřád . . . To víte, takové vzácné dílo by mělo ležet pod sklem . . .

LOSKUTKOV: Myši? Kdepak? Po myších u mne není ani slechu! Tak **(bere počítadlo)** tisíc sto devadesát dvě knížky ... tisíc sto devadesát dvě kopejky ... jednou ...

(Někdo zvoni)

LOSKUTKOV: Zas k nám někdo jde. **(Otvírá dveře, vrací se s Akulinou)**

V ý s t u p š e s t ý **Tiž a AKULINA STĚPANOVNA**

LOSKUTKOV: Váš kožich tu bude hned. Račte prosím chvilíčku posečkat ... Hned budu hotov ... Tak tisíc sto devadesát dvě kopejky po druhé ...

VYDAVATEL: Je venku zima?

AKULINA STĚPANOVNA: To se ví, vždyť není jaro ... Jsem celá zkřehlá ... Takové mrazy už nebyly deset let. Tak co, pane, snad jste můj kožich někam nezašantročil?

LOSKUTKOV (počítá): Tisíc sto devadesát dvě kopejky – po třetí.

AKULINA STĚPANOVNA: Já vím, jak to u vás chodí ... Půjčujete zastavené věci za drahé peníze.

LOSKUTKOV: Sbohem!

VYDAVATEL: Na shledanou, pane.

LOSKUTKOV: Poroučím se ... **(Vydavatel odchází)**

LOSKUTKOV: Počkejte chvilku, nemohu ten kožich najít.

V ý s t u p s e d m ý **LOSKUTKOV, AKULINA STĚPANOVNA a LÍZA**

LÍZA (vstupuje v kožichu a klobouku): Tatínku, tak jsem se oblékla a jdu k Alexandře Grigorjevně.

LOSKUTKOV: Jdi, sbohem, dceruško! Jen abys tam neseseděla dlouho ... Pamatuj si, že máš tatínka ...

AKULINA STĚPANOVNA (utíká za odcházející Lízou): Pro kristapána! Panenko Marie! Počkej, ty ničemo, ty lupiči, ty pohane, dceru jsi oblékl do cizího kožichu ... Jde si po návštěvách a nic jí nevádí, že kožich je cizí ... Zloději, lumpe! **(Tahá Lízu za kožich)** Sundáš to, ty nestydo!

LOSKUTKOV: Nesundávej! **(K Akulině)** Napřed peníze na stůl.

AKULINA STĚPANOVNA: Tu máš, zloději, ty zpropadené peníze **(Hází peníze na pult)** Dceru vyparádil do mého kožichu! Lotře zlořečený!

LOSKUTKOV: Copak, copak? Mám snad kupovat kožichy za vlastní peníze? **(Bere kožich a dává ho Akulině Stěpanovně)** Počkej, až zas přijdeš, já ti ukážu!

AKULINA STĚPANOVNA: Nepřijdu. Sem už nikdy nevkročím! Roznesu tě po celém okolí, ty lupiči jeden! **(Odchází)**

V ý s t u p o s m ý **LOSKUTKOV a plačící LÍZA**

LOSKUTKOV: Hloupá ženská! Jako by člověk toho jejího kožichu ukousl! A ty hned natahuješ moldánky ... vždyť se to nesluší, na mou duši, nesluší.

Zítřka nebo možná ještě dnes přinese někdo jiný kožich do zástavy a pak půjdeš ke své Alexandře Grigorjevně!

LIZA: Slíbila jsem jí, že přijdu dnes ... Měl byste se stydět! Vaše dcera nemá zimní kabát, a nejen kabát, ani vlastní šaty nemá! Pořád musím nosit cizí ... Chodím po ulici a mám strach, aby se mi nestalo totéž co loni. Nějaký pán mě zastavil na ulici a ptá se: „Kde jsi, holubičko, vzala ten kabát? Je to kožich mé ženy ...“ Chtěl mě odvést na policii ... Taková hanba! Měla pravdu, že jste lupič ... ano, chováte se jako lupič! Četla jsem v jedné knize o nějakém Mefistovi, který se prý přeměňoval v psa a žral živé lidi! Vy jste také takový Mefisto!

LOSKUTKOV: Lupič! Mefisto! Kde jsi sebrala taková slova? Nějaká ženská něco mele a ty to po ní hned opakuješ! Jaký jsem já lupič! Lupič má ruce od krve a divoký vzhled ... A ještě nějakého Mefistu do toho pleteš ...

Hanba, být nazván Mefistem ústy tvými!—
a já tě hýčkal, krmil, cpal ...

LIZA:

namrzlou řepou, brambory zkaženými ...

LOSKUTKOV:

a čerstvou vodou svlažoval.
Můžeš se strojit do šatu nádherného
z bohatých látek velkých dam.

LIZA:

Lépe mít jeden, svůj, já však místo něho
desítky cizích oblékám ...

(Někdo zvoní)

LOSKUTKOV: Někdo jde ... Jdi do svého pokoje.

Výstup devátý

LOSKUTKOV a ROSTOMACHOV

ROSTOMACHOV: Má poklona, vážený pane. Četl jsem v novinách inzerát, že máte na prodej obraz se třemi psy, dvěma prasaty, beranem a člověkem v beranici. Nepotřebuji vlastně ani ta vaše prasata, ani berana, ani člověka v beranici. Ale zajímají mě psi. Psy mám totiž velmi rád, dokonce si jich moc vážím. Pes je skvělý výtvar přírody, je lepší než člověk ... Člověk je příživník, s prominutím prase, schopné každé ničemnosti, okrádá svého pána, ale pes ... pes, pane, to je něco jiného ... sám lituji, že jsem se nenarodil psem ... co? Bylo by to lepší, ne? ... Proč mlčíte, pane?

LOSKUTKOV (ustrášeně): Máte úplnou pravdu ... Také jsem někdy pociťoval touhu přeměnit se v psa ... pes nepotřebuje šaty, nemusí platit činži ... psovi každý rád něco hodí ... Máte úplnou pravdu ... chudý člověk by byl na tom lépe, kdyby se narodil jako pes.

ROSTOMACHOV: Moje řeč, pane! Kdybyste byl pes, hned bych za vás dal padesát rublů ... možná, že i stovku ... ale takhle nedám ani groš! Cha-cha-cha! Na mou duši, ani děravý groš! Co se tak šklebíte a koukáte jako sůva?

LOSKUTKOV: To nic ... Obdivuji vaši výřečnost a hluboký postřeh ...

ROSTOMACHOV: Všechno marné, pane ... Nic vám nedám ... Za takový

šmejda nedám nic... ale obraz bych koupil, jsou-li ovšem psi dobře namalováni. Prodáte mi ho?

LOSKUTKOV: Velmi lituji, ale nejde to... obraz je už prodán!

ROSTOMACHOV: Prodán? Škoda, škoda! Mám rád obrazy se psy... Mám spoustu takových obrazů... Dokonce jsem si najal malíře. Jakmile se nějaký pes proslaví, hned mi namaluje jeho portrét. Platím mu deset tisíc ročně!

LOSKUTKOV (stranou): Deset tisíc!

ROSTOMACHOV: Ten malíř, potvora, výborně maluje psy... je to na slovo vzatý mistr. Mám čtyři pokoje plné psů, které namaloval. Je to vzácná galerie... Slyšíte, k ďasu, co povídám? **(Udeří ho do zad)** Osm set obrazů, na každém je pes – jeden lepší než druhý!... Jeden vlčák se žlutými skvrnami je vám tak pěkně vymalován, že jsem ani živého tak pěkného neviděl... Dvě stě tisíc bych za ten obraz nechal!

LOSKUTKOV (stranou): Dvě stě tisíc? To musí být prachář!

ROSTOMACHOV: Vidím, že za moc nestojíte... Nemáte v sobě ani stopu lovecké vášně... Sbohem! **(Odchází a zastavuje se před obrazem)** To je ten obraz, co jste chtěl prodat?

LOSKUTKOV: Ano.

ROSTOMACHOV (stranou): Takové psy jsem jaktěživ neviděl... jako živí. Musím je dostat do své smečky... do své galerie... Cha-cha-cha! **(K Loskutkovovi)** Ty psy mi musíte prodat.

LOSKUTKOV: To nejde, to už jsem měl čest vám sdělit, že ten obraz je prodán.

ROSTOMACHOV: Prodán? Tak mi vystříhnete ty psy, obraz si můžete nechat a za psy vám dobře zaplatím.

LOSKUTKOV: To nejde.

ROSTOMACHOV: Proč by to nešlo?... Slyšíte, k ďasu! Musí to jít! Bez těch psů neodejdu.

LOSKUTKOV: Ale dovolte... vždyť jsem dostal zálohu... Ten pán si za chvíli pro obraz pošle.

ROSTOMACHOV: Tak mu ho nedávejte... Zálohu můžete vrátit. Za ty psy vám vyklopím pět tisíc.

LOSKUTKOV: Pět tisíc? Prodal jsem ho za osm.

ROSTOMACHOV: Tak vám dám šestnáct!

LOSKUTKOV (stranou): Panebože! Co jsem to natropil! Šestnáct tisíc! A já jsem ho prodal za pět! Ten chlap mě okradl! Oloupil! **(K Rostomachovi)** Ráčíte snad žertovat?

ROSTOMACHOV: Jaképak žerty, ke všem rohatým! Já, pane, nerad žertuji!... A s takovými jako jste vy už vůbec ne... Tady máte zálohu patnáct set rublů, zbytek čtrnáct tisíc pět set přinesu za chvíli a odvezu si obraz! Tak co?

LOSKUTKOV (vzrušeně): Lidičky, co si počnu? Když to nevezmu, ztratím takové peníze, když to vezmu, zavolá ten druhý policii a bude se se mnou na stará kolena soudit... To se mi ještě nestalo, aby se mi peníze samy nabízely a já se je bál vzít!

ROSTOMACHOV: Tak co?

LOSKUTKOV (stranou): Kdybych aspoň mohl předem promluvit s tím druhým, nějak bych ho už přemluvil, vrátil bych mu zálohu... něco bych mu přidal.

ROSTOMACHOV: Tak co, k ďasu ... Vezmete ty peníze, nebo nevezmete?
Když ne, tak sbohem!

LOSKUTKOV (vrhá se k němu): Ať se stane cokoliv ... Prosím ... nedá se nic dělat ... rozhodl jsem se pro vás ... Ale slitujte se nade mnou ... Vždyť mně ten druhý může ztlouct nebo dát zavřít ... Přidejte aspoň jeden rubl!

ROSTOMACHOV: Hrom aby do vás! Přidám třeba deset rublů! Tady máte zálohu ... Napište na mou adresu – Savast'jan Grigorjevič Rostomachov, praporčík ve výslužbě, toho času bytem v Demutově hotelu číslo 459. Sbohem.

LOSKUTKOV: Uctívá poklona!

Výstup desátý

LOSKUTKOV sám

LOSKUTKOV: No tohle je obraz! Lidičky draží, takové štěstí jsem ani nečekal! ... Dám si dnes kaviár, abych to oslavil ... Ať si ten první pán říká co chce, obraz mu nedám ... tady máš zálohu, řeknu, a má účta. I kdyby mi natloukl, stálo by to za to! Za takové peníze snešu i bití ... Jsem samou radostí jako opilý – jako kdyby mne náhle jmenovali státním radou nebo jako kdyby kupec Savast'janov, který mi dal do zástavy čtyřicet pudů pečetního vosku, náhle zemřel ... Tomu se říká štěstí! Nečekal jsem, netušil a tu zčista jasna šestnáct tisíc letí přímo do kapsy.

(Někdo zazvoní)

LOSKUTKOV: Zas někdo jde – nejraději bych dneska už s nikým nemluvil.

Výstup jedenáctý

LOSKUTKOV a NEZNAMÝ PÁN

NEZNAMÝ PÁN: Tak tady jsem. Promiňte, zdržel jsem se. No, teď to hned vyřídíme. Přivezl jsem peníze, venku čekají dva sluhové, aby odnesli obraz. Zavolám je.

LOSKUTKOV (tváří se smutně): Nevolejte.

NEZNAMÝ: Copak se stalo?

LOSKUTKOV: Nehněvejte se a vyslechněte mne. Mějte se mnou slitování, smilujte se nad ubohým starcem!

NEZNAMÝ: Co tím chcete říci?

LOSKUTKOV: Jsem chudý člověk ... K obědu nemívám někdy ani kus chleba, o mase ani nemluvě ... Jakáž pomoc – jsem chudý! Moje dcera, půvabná dívka, musí nosit staré křápy a ze zmrzlých brambor jí pořád bolí zuby ... Jedinou naší útěchou byl tento obraz, toto velké umělecké dílo, jak jste ráčil říci ... Je to neuvěřitelné, ale oba jsme si na ně tak zvykli, že když se na tu malbu díváme, chutná nám i suchá kůrka ... Moje dcera vysedávala před tím obrazem celé hodiny. Já sám jsem před ním klečel, jak jste ráčil vidět ... Najednou mi Lucifer pomátl hlavu, asi mi to bylo souzeno – a napadlo mě obraz prodat v naději, že aspoň trochu zlepším své ubohé postavení ... Vy jste ráčil koupit dojednat a dát mi zálohu ... Jakmile se však dcera dověděla, že obraz odvezou, vyhrkly jí slzy a chudinka se z toho rozstonala; teď leží a zápasí se smrtí ... Já sám jsem nejdříve byl svolný, ale když jsem si to rozmyslel, že se ještě dnes budu musit navždy rozloučit s na-

ším obrazem, sevřelo se mi srdce ... Drahý pane, buďte naším dobrodincem, snažně vás prosím, neničte nás, nechte nám ten obraz – náš jediný poklad, vezměte si svou zálohu zpátky.

NEZNAMÝ: Vážený pane, mluvíte nesmysly ... Obraz jsem od vás koupil ... Tady máte peníze a já si jej hned odnesu. **(Jde ke dveřím)**

LOSKUTKOV: Slitujte se! Zachraňte mou jedinou dceru!

NEZNAMÝ: Ale nesmysl! Tady máte peníze.

LOSKUTKOV: Neničte mne! **(Poklekne před ním)** Deset let vám budu půjčovat peníze bez úroků ... Vráťm vám nejen vašich pět set rublů, ale přidám ještě dalších pět set.

NEZNAMÝ: Přestaňte s tou komedií ... Neobtěžujte mne ... Zavolám sluhy, aby odnesli obraz. **(Jde ke dveřím)**

LOSKUTKOV (vstává a běží za ním): Ne, ne! Nedám vám obraz! Nedám. Dělejte se mnou, co chcete ... zabte mne nebo podřežte ... Svůj obraz vám nedám!

NEZNAMÝ: Co to má znamenat? Jak, že nedáte? Copak jste zapomněl, že jsme mi ho prodal a že jste dostal zálohu? Je to podvod ... Víte, co se dělá s takovými lidmi jako jste vy?

LOSKUTKOV: Co tím míníte? Chcete mi dát pohlavek? Jen si poslužte! Pak se mne ale nezbavíte, podám na vás žalobu pro urážku na cti.

NEZNAMÝ: To je ale darebáctví! Já budu žalovat vás!

LOSKUTKOV: Buďte naším dobrodincem! Vezměte zálohu zpátky! Na kolenou vás prosím jménem své dcery ... Vždyť ty peníze ... Dám vám kromě vašich pěti set rublů ještě tisíc rublů.

NEZNAMÝ: Tisíc rublů! Pět tisíc mohu na tom obraze vydělat ... Stačí to ukázat kupci.

LOSKUTKOV: Nechte mi ho ... dám vám třeba dva tisíce.

NEZNAMÝ: Pět tisíc.

LOSKUTKOV: Pět tisíc? Za celý život jsem neměl tolik peněz.

NEZNAMÝ: Jak si přejete. **(Volá ven)** Pojd'te sem.

LOSKUTKOV: Tři tisíce.

NEZNAMÝ: Čtyři.

LOSKUTKOV (stranou): Co mám dělat? Dám čtyři tisíce, a přece ještě vydělám. **(Hlasitě)** Slitujte se nad ubožákem, vemte tři tisíce pět set.

NEZNAMÝ: Neslevím ani rubl!

LOSKUTKOV: Ať je tedy po vašem, zítra půjdu s žebráckou mošnou, ale aspoň obraz nám zůstane ... Dcera se mi uzdraví ... Mám takové lítostné srdce – pro dceru obětuji všechno ... **(Jde ke skřini)**

NEZNAMÝ (stranou): A jde to jako po másle.

LOSKUTKOV: Tady je vaše záloha – pět set rublů, a tady máte další čtyři tisíce. Slitujte se nad ubožákem, dejte mi aspoň pět set rublů, ať mohu zapít žal ... že se loučím s penězi.

NEZNAMÝ: Beze všeho vám vyhovím! Tady máte deset rublů a napijte se na moje zdraví ... **(Odchází)**

LOSKUTKOV: Pánbůh vám to zaplať!

Výstup dvanáctý

LOSKUTKOV, potom SLUHA

LOSKUTKOV: Zaplať pánbůh! Vyprovodil jsem ho! Ani to tolik nestálo... **(Bere počítadlo)** První mi dal zálohu pět set rublů, druhý tisíc pět set, celkem dva tisíce... Teď jsem dal čtyři tisíce, dva tisíce jsem tedy přidal z vlastních... a vydělám na tom čtrnáct tisíc! Výborně! Znamenitě! Cha-cha-cha! To jsem vyzrál a hned nad několika hlupáky! Cha-cha-cha! **(Přistupuje k obrazu a stále se směje)** Jestlipak bych si byl kdy pomyslel, že na takovém šmejdu vydělám čtrnáct tisíc? Co na něm vidí? Šesták bych za tu mazanici nedal... na mou duši, ani šesták, ... ten beran ještě jakžtakž ujde... Ale prasa vypadají hrozně... Ten malíř odvedl prasáckou práci! Nebo psi! Jako by mi chtěli říci: „Sbohem, Potape Ivanyči, darovali jsme ti čtrnáct tisíc rublů!“ Cha-cha-cha! Nu, děkuji vám, pejskové, děkuji, nakrmím vás kůstkami! Cha-cha-cha! Jen věrně služte novému pánovi... Děkuji vám... Věděl jsem, proč před vámi klečím...

(Někdo zvoní)

LOSKUTKOV: Už si asi jde pro obraz... **(K obrazu, ironicky)** Je mi líto, že se s tebou musím rozloučit, velké umělecké dílo... och, jaká bolest! **(Otvírá dveře)**

SLUHA (přinese dopis): Nesu vám dopis od statkáře Savast'jana Grigorjeviče Rostomachova.

LOSKUTKOV: Přišel jste pro obraz?

SLUHA: Tady je dopis.

LOSKUTKOV: A nic víc?

SLUHA: Nic. **(Odchází)**

LOSKUTKOV (čte): „Vážený pane, jsem nucen vám oznámit, že obraz, který jsem u vás koupil, teď nepotřebuji...“ Cože? Nepotřebuje? To není možné!... A co záloha? **(Čte dál)** „A proto, vážený pane, nechávám propadnout zálohu, kterou jsem vám dal, ve váš prospěch a oznamuji vám, že si pro obraz nepřijdu. Statkář Sevast'jan Grigorjevič Rostomachovův syn.“ Nepotřebuje. On nepotřebuje obraz? Nechá zálohu v můj prospěch? Co si počnu? Já se utopím! Já se oběsím! Takoví jsou dnes lidé! Tomu říkají čest! Aby potom člověk věřil v dobrodince. Provaz! Provaz!

Výstup třináctý

LOSKUTKOV a LÍZA, přiběhne vylekaná

LÍZA: Tatínku, co se stalo? Křičíte jako ten švec od naproti...

LOSKUTKOV: Dcero moje! Nemáš víc otce! Nejsem tvůj otec! Jak bych ne-křičel!... Jsem největší hlupák na světě! Jsem žebrák! Měl jsem peníze, dce-ruško... V těchto rukách jsem je měl... a teď jsem zničen... oloupili mě. Sbohem, dcero... Víím, co udělám! **(Utíká)**

LÍZA (sama): Co se mu stalo?

Výstup čtrnáctý

LIZA A NALIMOV

NALIMOV: Á, Lizaveto Potapovno! Jak se vám daří? Dovolte, abych vám políbil ručku ... proč jste tak rozčilená?

LIZA: Tatínkovi se něco stalo. Pořád křičel: Jsem zničen, jsem zničen, rval si vlasy s hlavy, byl celý rozrušený a někam utekl.

NALIMOV: Jen se nebojte ... To nic není ... Naopak, budeme mít velkou radost!

LIZA: Radost? Co to povídáte?

NALIMOV: Povídám, že všechny překážky k našemu sňatku byly odstraněny, Lizaveto Potapovno!

LIZA: Dostal jste peníze?

NALIMOV: Právě, že dostal ... Ale kde je váš tatínek? Aby ještě ze zoufalství něco neprovedl ... člověk by se mu ani nedivil! **(Rychle odchází)**

LIZA: Tatínek prodělal peníze ... Ivan Fjodoryč dostal peníze ... Ničemu nerozumím ...

Výstup patnáctý

LIZA, LOSKUTKOV a NALIMOV

NALIMOV (vede bledého a zesinalého Loskutkova za ruku): Nu, Lizaveto Potapovno, málem byste byla sirotek! ... Tak tohle se vám přihodilo, vážený Potape Ivanyči ... kolik z vás vylákali ti podvodníci?

LOSKUTKOV: Dva tisíce ... z vlastních, těžce vydřených peněz ... Dva tisíce! Vraťte mi moje dva tisíce, jinak nechci žít!

NALIMOV: Uklidněte se, drahý Potape Ivanyči ... ošidili vás o dva tisíce ... Vám je přece jedno, kdo vám je vrátí, jen když ty dva tisíce dostanete, že ano! Svolte tedy k mému sňatku s Lizavetou Potapovnou a já vám dám dva tisíce na ruku.

LOSKUTKOV: Můj dobrodinče! Vrátil jste mi život! Jsi manželkou tohoto šlechetného muže ... Dejte sem dva tisíce ... **(Bere peníze)**

NALIMOV: Požehnejte nám, Potape Ivanyči!

LOSKUTKOV: Hned, hned! Jen co je spočítám ... Tak ... **(Spojuje jejich ruce)** Buďte šťastné, děti moje ... Žijte v míru a v lásce a nezapomínejte na svého otce.

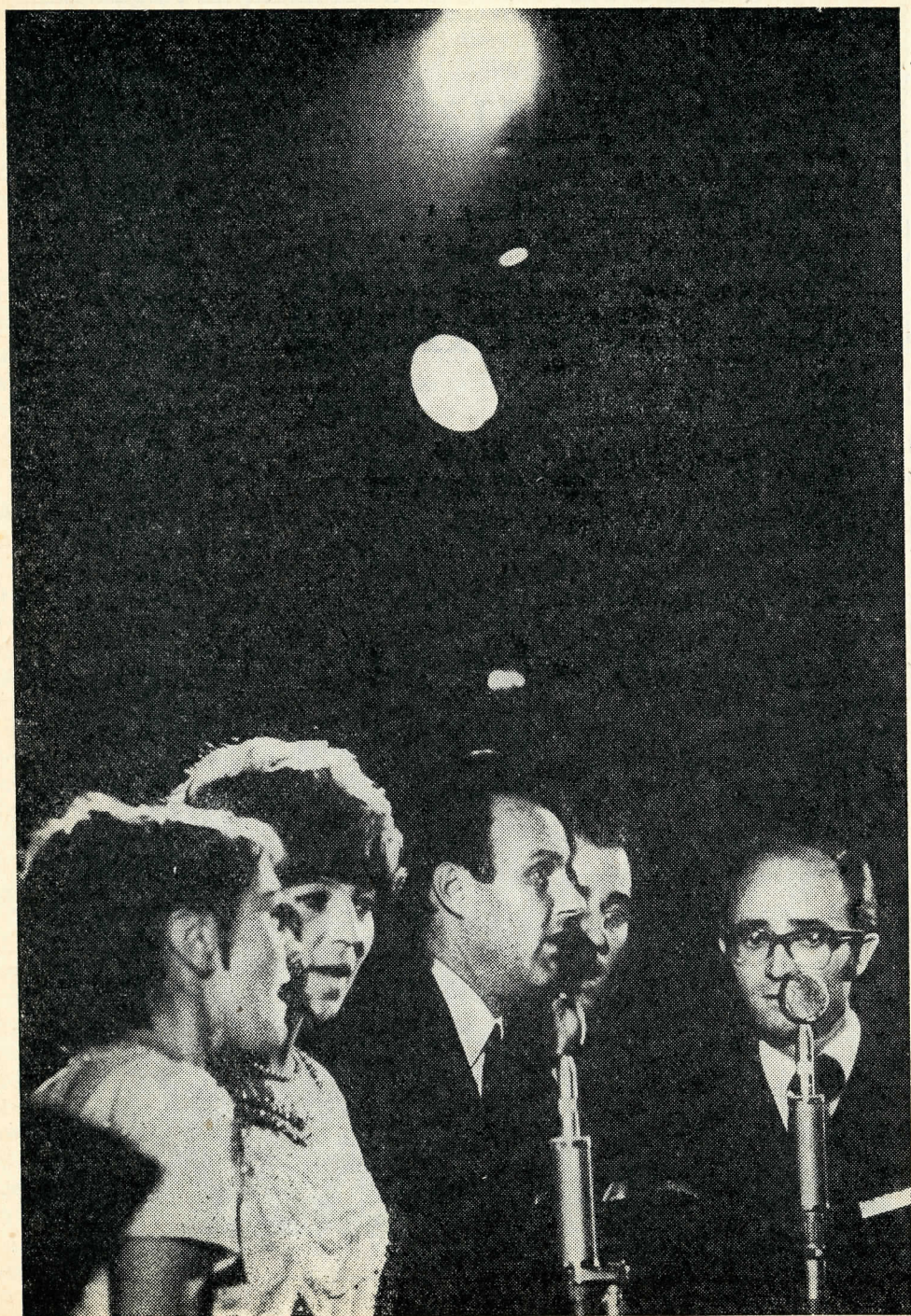
LIZA a NALIMOV: Drahý tatínku!

LOSKUTKOV (dojat): Moje drahé děti! Ivane Fjodoryči, nejsem žádný lakomec, pánbůh mi je svědkem, nejsem lakomec ... Ten obraz vám přinesl štěstí ... vezte si ho, bude Lízinyým věnem ... Nejsem tak lakomý, jak si myslíte ...

NALIMOV: Zaplať pánbůh! Teď jsme úplně šťastni!

OPONA

linha singers



Muzika bez kapelníka

FOTO
MILOŠ POLÁŠEK



Nebud'te předem pohoršení! Tato ctihodná rubrika je nadále rezervována hvězdám naší i zahraniční pop music, ale můžete z tohoto okruhu vylučovat lidovku, zvláště je-li dělána moderně, s nadhledem, a dokáže-il zaujmout třeba ty samé lidi, kteří stejně nadšeně fandí Neckářovi nebo Hollies? Neříkám, že je tato situace obvyklá, tím spíš však můžeme představit skupinu, která to dokáže. Hraje dechovku a přitom patří do sféry pop music. A má úspěchy přímo nevídané – takže dnes jsme zadání pro Muziku bez kapelníka, šest ostravských pánů v buřinkách a jejich zpívající okrasy.

Petr Dudešek začínal jako jazzový bubeník, hrál v kvartetu i v Ostravském rozhlasovém orchestru. V té době už také zpíval a natáčel v rozhlase, třeba Dívku jménem Pygmalion! V době, kdy v Ostravě začínal Pavel Novák, neměl Petr dobré písničky a opět si více hleděl bubnu. Valčíková písnička Daisy, s kterou se náhle prosadil a dostal i na desky, byla prvním upozorněním, že valčík a tím i polka nejsou tak docela pasé. Protože cítil, že v Ostravě nikdo, snad vyjma Zagorové, neprorazil bez vlastní skupiny, začal dávat dohromady kapelu. Když spolu natočili prvé snímky, znělo to prý docela jako modernistické Flamingo nebo Majestic.

A teď přichází ona převratná změna: Dudeškova kapela hraje pro děti, jezdí po estrádách, neostýchá se přidat i nějaký ten western, jenom pro ty nejstarší v repertoáru nic nemá. A tak na jednom koncertu se vrací na jeviště z druhé strany v převleku a s polkou do kroku. Úspěch byl obrovský, a tak u „převleku“, opravdového (v podobě pruhovaného saka a buřinky) i hudebního, už zůstalo. Přicházejí prvé nahrávky, koncerty, televizní vystoupení – a úspěch se šíří lavinovitě: první den deset pochvalných dopisů, druhý den sto, třetí den tisíc... Kdo má to štěstí, aby se prvně objevil v televizi a dostal okamžitě 2000 nadšených psaní? Petr Dudešek má dnes už jiné starosti než třeba před rokem, kdy hledal cestu pro svůj soubor. Dnes spíše hledá schopného manažera, který by místo něho vyřizoval záplavu nabídek na koncerty (poloprofesionální Muzika jich absolvuje i 25 do měsíce), kancelář a sekretářky na vyřizování dopisů – a také se už musí vyrovnávat se závisťmi, zákulisními pletkami, jejichž přítomnost vždy dokazuje, že postižený vstoupil na exponované pozice veřejností nejžádanějších.

Členové Muziky bez kapelníka žijí dnes ve velice šťastném rozpoložení. Výstižně to vyjádřil třeba druhý zpěvák Muziky (vedle Petra Dudeška) Jiří Čeporán, původně herec ostravského divadla: „Dříve jsem zpíval činoherní písničky, kuplety, Švejk, a natočil tak asi osm snímků s ORO. Doba vtipných textů však pomínila a je proto dobře, že Muzika bez kapelníka tento žánr opět oživuje. Já jsem z toho trochu vykulený, za 27 let v divadle mě znalo dva tisíce lidí, a teď... Je to obrovské potěšení a odměna, když člověk vidí narvané sály, v nichž se lidé dvě hodiny baví. Na současném programu jsme dělali celý rok, je to kolektivní věc, když dostala kompaktní tvar, pilovaly se gagy, které vypluly z textu. Kapela je šťastně složena z mladých i starších a může proto uhodit na strunu všem věkovým kategoriím. Tubista Karel Rámian je z nás nejstarší, hrával v operním orchestru, a jaký tady z něho vyrostl komik!“

Jiří Čeporán zpívá s Muzikou bez kapelníka Mysliveckou, Bramborovou plac-ku, Bubeníka, Hašlerovo U trinitářů a další úspěšné písně. Co této opravdové kariéře říkají známí od divadla? „Dělají si legraci, ale to brzy přestane“.

S pány v buřinkách vystupují i dvě pohledné zpěvačky. Magdu Špačkovou jsem poznal jako sekretářku ostravského rozhlasu. Je jí 29 let, je vdaná a má čilou dceru. Pochází z Českých Budějovic, pak se dostala do Šumperka a na- konec našla místo v rozhlase. Vystupovala s instrumentální skupinou Fran- tiška Trnky a s Ottou Pavákem, natáčela dětské písně, někdy i pop music s ORO. Nazpívala mj. píseň Valentina, kterou si sovětská kosmonautka, již byla věnována, odvezla s sebou do Moskvy. Také Magda našla u Muziky ideální příležitost k svému uplatnění.

Květa Macurová, ta, která tak zdatně jódluje, je o dva roky mladší než Mag- da a o sobě říká: „Já už zpívala od 15 let. Měla jsem v repertoáru hodně španělských písní, které jsem uplatňovala s instrumentální skupinou Mariana Šoltýse. A zpívala jsem třeba: Rosalii podle Evy Martinové. S Petrem Dudeš- kem se už znám delší čas, a tak když potřeboval pro Muziku bez kapelníka jódlera, obrátil se na mě.“ Prvá její písnička byla Andulka, dnes má nejra- ději Mysliveckou a Dej si říct.

Kapelu ovšem tvoří především muzikanti. Jejich leaderem je trumpetista Karel Fírek, na klarinet hraje Lumír Hrbáč, bubeníkem je Jan Matušinský, harmo- nikář se jmenuje Josef Kostřiba, na lesní roh duje Pavel Fojtík, a – Karla Ramiana už znáte. Ale jsou tu ještě Berušky, sbor šesti většinou ještě školou povinných dívek, další z nápadů, jak nekonvenčně uvádět dechovku. Berušky jsou také jedním z důvodů, proč Muziku bez kapelníka mají tak rády děti, které nejen smolí psaníčka, ale posílají i kresby postav z nejoblíbenějších písniček, třeba Rumcajse, nebo strašidýlko Kukuluni.

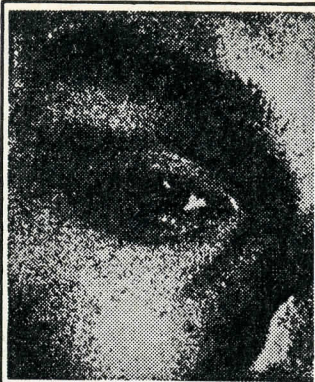
Muzika bez kapelníka je i novátorem v přebírání části svého repertoáru ze zdrojů pop music. Tak třeba Magnetofon je upravený latinskoamerický hit La felicidad, Primabalerínu znáte v jiné úpravě s Alenou Tichou a Kukuluni zpíval v originále dokonce černošský soulman. Co tomu ale říknou pravověr- ní dechovkáři? „Nešetří sympatiemi, přejímají náš repertoár, píší si o parti- tury“, ujišťuje mě Petr Dudešek. A tak vlastně Muzika bez kapelníka pomáhá smazávat hranice mezi žánry, u kterých jsme si zvykli předpokládat, že se ne- mohou vzájemně snášet. A to není právě špatné zjištění.

JAROMÍR TUMA

JAROMÍR MAYER

FOTO PAVEL JASANSKÝ





MISTŘI ČERNÉHO HUMORU

COMTE
DE
LAUTRÉAMONT

PŘIPRAVUJE JIŘÍ MULAČ VI.

Sebeskromnější výběr z Bretonovy Antologie černého humoru se neobejde bez autora, o němž se říká, že dal francouzské literatuře to, co Anglie marně hledá v Loch Ness, totiž její obludu. Je to Comte de Lautréamont, vlastním jménem Isidore Ducasse (1846–1870).

Narodil se v Montevideu jako syn konzulárního úředníka, ve třinácti letech odjel studovat do Francie, literární činnosti se plně věnoval snad jen poslední dva roky před smrtí, která ho zastihla v Paříži, obležené německou armádou. O básnickově samotářském životě existují pouze kusé informace. Nevíme, jak vypadal, nevíme, nač zemřel, a v tom, co je nám známo, dodnes nelze určit přesnou hranici mezi skutečností a legendou.

Legendární příchut' mají i osudy Lautréamontova díla, zejména „Maldororových zpěvů“, které se nakladatel z obavy před císařskou cenzurou neodvážil expedovat. Když se po letech dostanou na knižní trh, projde to téměř bez ohlasu. Teprve za půl století po Lautréamontově smrti je objeven francouzští surrealisté. Ani naše umělecká avantgarda po první světové válce k nim není lhostejná: „Maldororovy zpěvy jsou absolutním výrazem volné, svět nevědomých básnickových túžeb splňující obrazotvornosti a jejich základním námětem je absolutní zlo, vyjádřené s tak grandiózní básnickou imaginací a výrazem, pro nějž nenacházíme obdoby v dějinách poezie“ (Vítězslav Nezval).

Černý humor „Maldororových zpěvů“ má velmi široký rejstřík: od slavných citátů naruby / „viděl jsem fik požírat osla“ / přes morbidní pošklebky / „naříl jsem si oba koutky úst“ / a mnohonásobné zvětšeniny, připomínající filmový detail přes celé plátno / „tento členovec nebyl o mnoho větší než kráva“ / až k nejčernějšímu fortissimu, pro nějž neexistuje žádné tabu. Je výrazem revolty proti božskému i lidskému autoritářství.

Mé úvahy někdy narazí na rolničky bláznovství a na zdánlivou vážnost toho, co je celkem jen groteskní (ačkoliv je podle některých filosofů dost obtížné rozeznat šaška od melancholika, poněvadž život sám je prý komické drama nebo dramatická komedie); přece však je každému dovoleno zabíjet mouchy, ba i nosorožce, aby si občas oddechl od příliš těžké práce.

Stává se, že to, co náš sklon k žertům považuje za mizerný vtip, bývá v autorově mysli ponejvíc jen důležitá, velebně hlásaná pravda! Ach, ten bláznivý filosof, který se dal do smíchu, když viděl osla žrát fík! Nic si nevymýšlím: staré knihy líčí s obširnými podrobnostmi to dobrovolné a hanebné vzdání lidské ušlechtilosti. Já se však smát neumím. Nikdy jsem se nemohl smát, ač jsem se o to vickrát pokoušel. Naučit se smát je velmi těžké. Nebo spíš myslím, že citový odpor k této obludnosti je podstatný znak mé povahy. Nuže, byl jsem svědkem něčeho horšího: viděl jsem fík požírat osla! A přesto jsem se nesmál; opravdu, žádná část mých úst se ani nehnula.

Dívko, ty nejsi anděl a budeš jednou celkem stejná jako jiné ženy. Ne, ne, snažně tě prosím, už se neobjevuj před mým zamračeným, nevlídným obočím. Mohl bych tě ve chvilkovém poblouznění uchopit za ruce a zkroutit je, jako když se ždímá vyprané prádlo, nebo ti je s praskotem zlámat jako dvě suché větve a násilím tě pak donutit, abys je snědla. Mohl bych mazlivě a mírně vzít do rukou tvou hlavu a pak zatnout chtivé prsty do laloků tvého nevinného mozku, abych z něho s úsměvem na rtech získal hojivou mast na své oči, rozbolaveně věčnou nespavostí života. Mohl bych ti jehlou sešít víčka, abych tě připravil o pohled na svět, takže bys nenašla svou cestu; já bych ti věru za průvodce nesloužil. Mohl bych železnou rukou zdvihnout tvé panenské tělo, uchopit tě za nohy, zakroužit tebou jako prakem, soustředit sílu do posledního kruhu a mrštit tebou o zeď. Každá kapka krve vystříkne na jedna lidská prsa, aby lidi zděsila a ukázala jim názorně, jak jsem zlý! Budou ze sebe zas a zas trhat cáry masa, ale kapka krve zůstává nesmazatelná na téměř místě a bude se třpytit jako diamant. Buď klidná, poručím půl tuctu sluhů, aby hlídali uctívané zbytky tvého těla a chránili je před hladem žravých psů. Tělo bezpochyby zůstalo přilepeno na zdi jako zralá hruška a nespadlo na zem; ale psi, nedá-li se na ně pozor, dovedou vyskočit dost vysoko.

Viděl jsem před sebou předmět stojící na hromadě hlíny. Nerozeznával jsem jasně jeho hlavu; ale už jsem hádal, že nemá obvyklý tvar, aniž jsem přesto mohl určit přesné proporce jejích obrysů. Neodvažoval jsem se k tomu nehybnému sloupu přiblížit; a mít k dispozici kráčivé nohy víc než tři tisíce krabů (nemluví ani o těch, které slouží k uchopení a žvýkání potravy), byl bych stejně zůstal na místě, kdyby jistá událost, sama o sobě velmi bezvýznamná, nebyla uložila těžký tribut mé zvědavosti, takže její hráze se zhroutily. K uve-

dené hromadě hlíny mířil rychlým krokem chrobák a kutálel kusadly a tykadly po zemi kouli, jejíž hlavní součásti se skládaly z výkalů; snažil se dát jasně najevo svou vůli jít tímto směrem. Tento členovec nebyl o mnoho větší než kráva!

Smějte se, zároveň však plačte. Nemůžete-li plakat očima, plačte ústy. Je-li i to nemožné, močte. Upozorňuji, že nějaká tekutina je tu nutná ke zmírnění suchosti obsažené v nitru smíchu, který má dozadu otevřeně rysy.

Jsem špinavý. Všichni mě žerou. Selata při pohledu na mne dává. Strupy a příškvary, malomocenství učinily mou kůži, pokrytou žlutavým hnisem, šupinatou. Neznám říční vodu ani rosu z mraků. Na týle mi jako na hnojišti roste obrovská houba s okoličnatými stopkami. Sedím na neforemném kusu nábytku a nepohnul jsem údy už čtyři století. Mé nohy se zakořenily do země a až k mému břichu se skládají z jakési bující vegetace, plné odporných cizopasníků, která nenáleží ještě k rostlinám, ale není už ani živé maso. Mé srdce však přesto bije. Jak by však mohlo bít, kdyby je hniloba a výpary mé mrtvolky (netroufám si říci těla) hojně neživily! Pod levým pažďím se mi usadila ropuší rodina, a když se některá žába hne, lechtá mě to. Dejte pozor, aby žádná neutekla a nezačala se vám hubou hrabat v uchu; dokázala by vám pak vlézt do mozku. Pod pravým pažďím mám chameleóna, který je věčně honěn, aby nepošel hladem: každý musí žít. Ale když jedna strana úplně zmaří úskoky druhé, nezbyvá oběma nic než se neostýchat a sát jemný tuk, pokrývající má žebra: už jsem si na to zvykl.

Lautréamonta ovšem nemůžeme vždy brát doslova. Má mimořádně vyvinutý sklon k nadsázce a v jednom z mála dochovaných dopisů dokonce přiznává: „... samozřejmě jsem trochu přehnal svůj rejstřík, abych vytvořil něco nového ve smyslu oné vznešené literatury, která opěvuje zoufalství jen proto, aby čtenáře deprimovala a dovolila mu pít si dobro jako medicínu...“

Pro ty, kdo se setkávají s „Maldororovými zpěvy“ poprvé, připojujeme ukázkou, která dokládá, že Lautréamontův černý humor má také jiné, lyričtější polohy a hlubší zdroje:

V měsíční noci je vidět u moře na osamělých místech krajiny, jak všechny trpce zamyšlené věci berou na sebe žluté, neurčité, fantastické tvary. Stín stromů běží, jde, vrací se hned rychle, hned pomalu v rozmanitých podobách, zplošťuje se a tiskne k zemi. V dobách, kdy mě unášela křídla mládí, mě to znepokojovalo, zdálo se mi to divné; teď jsem si zvykl. Vítr sténá v listích novými tóny, sýček houká svůj chmurný žalozpěv a lidem, kteří ho slyší, se ježí vlasy. Tu rozzuření psi přetrhají řetězy, prchají ze vzdálených dvorců, pobíhají po krajině, (...) zkrvavenými pazoury přeskakují škarpy, cesty, pole, traviny a navršené kamení. Vypadá to, že se vztekli a hledají rozlehlý rybník, aby ukojili svou žízeň. Jejich táhlé vytí děsí přírodu. Běda opožděnému pocestnému! Přátelé hřbitovů se naň vrhnou, roztrhají a sežerou ho, z tlam jim po-

kape krev; neb nemají zkažené zuby. Divoká zvěř si netroufá blíž, aby se podílela na lidožravých hodech, chvěje se a prchá z dohledu. Po několika hodinách psi vysílání bezcílným pobíháním, skoro mrtví, s jazyky visícími z tlam, vrhnou se jedni na druhé, nevědouce, co dělají, a s neuvěřitelnou rychlostí se rozsápou na tisíc kusů. Nepočínají si tak z krutosti. Jednoho dne mi matka se skelným pohledem řekla: „Až budeš v posteli a uslyšíš vytí psů v polích, schovej se pod příkrývku a neposmívej se tomu, co dělají: nenasytně žízni po nekonečnu jako ty, jako já, všichni smrtelníci s bledým a dlouhým obličejem. Ba dovoluji ti postavit se k oknu a pozorovat to divadlo: je dost krásné.“ Od té doby pamatuji na nebožčina slova. Jako ti psi i já toužím po nekonečnu... Nemohu a nemohu tu touhu ukojit...

Lautréamont byl pro českou literaturu objeven ještě dříve, než se k němu programově přihlásili francouzští surrealisté. Je jistě paradoxní, že lautréamontovský primát nemá naše avantgarda, nýbrž Miloš Marten, polozapomenutý kritik z okruhu Moderní revue, a Josef Čapek, který v r. 1917 vydal sbírku básnických próz „Lelio“, právem dnes uznávanou za českou obdobu „Maldororových zpěvů“:

„Jestliže mne rodiče tloukli vším, co jim přišlo do ruky, že již pak sami nemohli ani dechu popadnout, věnuji jim tuto svoje uznání. Prováděli svrchané sochařství na neforemné hroudě živého masa, a povstal z toho člověk. Váleje se na soustruhu země mezi koleny pěstounů, obdržel jsem potřebnou anatomii; rány obuškem vřezaly mi do trupu žebra a na zlomeninách nemotorných údů se vytvořily pohyblivé klouby, lokte a kolena. Můj krk vznikl škrcením a trvalé opuchliny, účinně zpracovávané svištivým řemenem, staly se tuhým svalstvem. Poličky mi zbarvily tváře a sekera rozštípla můj zadek. Mé smysly se zbystřily na všech ošklivostech světa, běhat mě naučilo pronásledování, mluvit nadávky a přemýšlet bázeň a nenávisť; hlas mi zesílil řevem příkoří a můj běh se stal nejrychlejším, když jsem se dověděl, že mám pronásledovat jiné, abych se ochránil sám. Spal jsem se zvířaty, s umučeným koněm, vykopnutým psem a rozšlápnutou ropuchou, a přel jsem se s nimi, když svými posledními slovy chtěla omlouvat člověka.“

Vztahem „Lelia“ k „Maldororovým zpěvům“ se podrobně zabýval Nezval. Josef Čapek sám se o Lautréamontově vlivu výslovně nezmiňuje a jeho další literární vývoj zamíří opačným směrem. Přesto se domníváme, že Čapkovo „hostování“ v oblasti černého humoru nebylo zcela náhodné a výjimečné. Jeden aforismus z knihy „Psáno do mraků“ totiž zní:

„Milujete humor – a nevíte, že mnohdy vlastně bývá výrazem vyvrcholené hrůzy.“

Poznámka: Ukázky z Lautréamontových „Maldororových zpěvů“ uvedeny v překladu Prokopa Voskovce (vyd. Odeon 1967, Světová četba sv. 375).

MŮJ VSTUP DO INTERNÁTU

FOTO MILAN WÄGNER



Od pěti let jsem toužil po kariéře úředníka v bance. Mít černé klotové rukávy, razítko, v zásuvce chléb s koňským salámem, přepážku s neprůstřelným sklem proti střelám banditů a slinám zákazníků, před sebou mít stohy bankovek tvrdé české valuty a čtrnáct dní dovolené. Život však neobyčejně nepřeje dětským snům. Také mně se neměly tužby vyplnit.

Když jsem vycházel ve čtvrté třídě devítiletku, zavolał si mě otec do včelína za město, kde jsme bydleli, a řekl: „Školní docházku jsi splnil ne zrovna nej-

líp, a vstupuješ do života.“ „Ano, teď budu bankovním úředníkem.“ „S tím se rozluč,“ zarazil mě otec, „se svým vysvědčením se mezi škrabáky neuchytíš. Již jsem tě zapsal do zemědělské školy s internátní výchovou. Budeš-li se dobře učit, staneš se kočím.“ Pokoušel jsem se otci odporovat holí, ale tatík zvolal: „Ještě ránu a otevřu úly!“ Prohrál jsem.

Druhého dne ráno mě otec dovedl na nádraží. Opatrně se rozhlédl a zavedl mě k nákladnímu vlaku. „Život je tvrdý, chlapče,“ řekl, „nebude se s tebou mazlit. Skoč do něj rovnýma nohama,“ a přivázel mě pod vagón k nápravám vozu. „Šťastnou cestu a piš“, šeptl pak ke kolegím a dojatě odcházel směrem k nádražní restauraci propít ušetřené peníze. Musím přiznat, že mi nebylo nejveseleji. Otočil jsem za otcem naposledy usazené oči. „Děkuji ti za výchovu, tatínku.“ Zahlédl jsem ještě, jak se otec na peróně ujal kufru, který se mu zdál opuštěný, a zmizel s ním rychle v davu. Zůstal jsem sám, poprvé bez domova. Snad proto se mi začaly honit hlavou divné myšlenky. V internátu se se mnou mazlit nebudou. Vždyť co je to vlastně internát? Omšelá budova, kde jsou chlapci a děvčata pod jednou střechou a nesmějí k sobě, ani kdyby si to přáli. Za těchto myšlenek ubíhala cesta do Jesení na Šumavě. Pražce se mi míhaly těsně pod sedínkou a výhybka mě co chvíli klovlá mezi žebra. Také roj včel, který jsem si doma vypůjčil, abych měl nějaký majetek do začátku, začínal nebezpečně bzuchet. Často vyběhla včelka zpod čepice a toulala se mi po tváři, jež zvolna opuchala. Po dvanácti hodinách jízdy, přesně v Jesení, provazy povolily. Dopadl jsem mezi koleje. Po čase, právě když jsem otvíral oči a přemýšlel, kde že to jsem, zvedal mě průvodčí se země. „Co tu děláš, chlapče opuchlý?“ ptal se upřímně. „Ale naslouchám dunění, nejede-li v dálí vlak,“ vymluvil jsem se chytře a prchal důstojně jakousi stokou směrem k internátu. Tma mi sice ztěžovala orientaci, ale velký řev mě vedl neomylně. Před internátem stály dva zástupy. Na jedné straně dívky, na druhé chlapci. Několik mužů stálo na valníku a křičelo dolů. „Záznamy hovoří jasně,“ křičel muž z vozu, „jeden přivandrovalec, jménem Antonín Bobr, chybí. Dokud se nenajde, nedostanete oběd a klíč od záchodku.“ Pochopil jsem, že mě hledají. „Už jdu,“ zvolal jsem a vběhl do světla. Pán, zřejmě ředitel, seskočil z valníku a vyťal mi políček. „Kde jsi byl, Toničku?“ „Spal jsem,“ pravil jsem podle pravdy a uhnul biči. „Kdepak jsi spinkal?“ vyzvídal ředitel a strčil do mě valníkem. „Na kolejích,“ odpověděl jsem, chtěje se zachránit čistotou pravdou. Ředitel s vychovatelem se na sebe podívali a kývli hlavami, jako by něco tušili. „Dobře, Toničku“, řekl ředitel, „chceme ti věřit, ale pověz nám tedy, proč tolik páchneš?“ „Šel jsem stokou,“ vyhrkl jsem upřímně. Direktor s vychovatelem na sebe kývli ještě výrazněji. „Samozřejmě, že se my, hlupáci, tak ptáme. Ale vysvětli nám, Antonínku, proč jsi tak opuchlý?“ Ani tentokrát jsem nezaťhal: „Mám pod čepicí roj včel.“ „A máme ho, lháře,“ zapištěl vychovatel, a ředitel mi strhl čepici z hlavy. A začal karneval. Včely, dlouho bez potravy, ukazovaly řediteli, jak jsou pilné. Pokryly jeho postavu bručivým kobercem a měly se k dílu. Mezitím co vedení volalo o pomoc, oboustoupili mě budoucí spoluzáci a jednohlasně mě zvolili svým náčelníkem. Bývalý vůdce ke mně přistoupil a prohlásil závistivě: „Takhle si představuji vítězství lži.“

POŽEHNEJ, BOŽE MŮJ

ZPIVÁ KAREL GOTT

HUDBA: LES REED / TEXT: JIŘÍ ŠTAIDL

© PRO ČSSR EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970
(SE SOUHLASEM FY. FRANCIS, DAY & HUNTER GmbH, HAMBURG)

FOTO V. SOCHŮREK

With a beat C E7 Ami C7

Pože- hnej, Bo-že můj, tu nale-ze-nou pí - seň mou, je na kolenou

F G7 C (G7) C

- tady před te-bou a to ti chci říct a jinak nic. Bože můj, dopřej mi

E7 Ami C7 F

slech a nale-ze-nou píseň mi nech a nech ji tu všem pak mi klidně

G7 C F F6 Fmaj

vem o hodně víc. Já dám ti třeba rů-ží lán, ví-na džbán či

F6 C Gmi7 C Gmi7 C Cmi7 C Cmi7 C F

taj-ný plán du-še mé o-si-ře-lé, jen pí-seň mou mi

F6 Fmaj7 F6 C Dmi7 G

dlouho nech a sní i dech a pří- zeň všech na dobv zlé, jó, na do-by

G Dmi G7 C E7 Ami

zlé. Po-žehnej, Bože můj, tu navracenou pí - seň
Bo-že můj, dopřej mi slech a nalezenou píseň mi

C7 F G7 C F C

mou, je na ko-lenou -tady před te-bou, a to ti chci říct.
nech a nech ji tu všem, pak mi klidně vem o hod- ně víc.



KDYŽ TI NEJSEM HEZKEJ

ZPÍVÁ VÁCLAV NECKÁŘ

HUDBA: ZDENĚK MARAT

TEXT: ZDENĚK BOROVEC

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

With a beat

1. To ne-ní mož-ný, to je šok, jsi ke mně chladná, že až zí - rám,
2. Jsem možná kratší, než bych měl, a už mě v zádech občas pí - chá,
3. To se ti nezdá, jsem tvůj sen a je to zázrak, že jsem k má - ní,

když zkusím úsměv, ladnej krok, u te-be vů-beč ne-za-bí - rám.
leč jinak formát, Vilém Tell, a ty mě zasklíš, to mě mí - chá.
vždyť se mnou touží tisíc žen po-ru-šit šestý při-ká-zá - ní.

Když ti nejsem hez-kej, tak ti nejsem hez-kej, stím se a-si váž-
- ně ne-dá hnout, když ne, tak co bych pla-kal? Máš snad
šedej zá- kal, dej si o-či, hol - ka prohlíd-nout.

KDE JE TEN BIČ

ZPÍVÁ PAVEL SEDLÁČEK
HUDBA: VLASTIMIL HÁLA
TEXT: VÁCLAV BABULA
© PANTON 1970

Tempo di medium beat

Solo: Kde je ten bič, shor: kde je ten bič, solo: kde je ten bič, shor: kde je ten bič,

solo: kde je ten bič, kterým se prás-ká do ko-ní? - O-na je pryč,

shor: Ona je pryč, solo: dávno je pryč, shor: dávno je pryč, solo: ptám se zda na-jde se kůň,

jenž ji do-ho-ní? - Rychle jej o-sed-lám, na-sko-čím

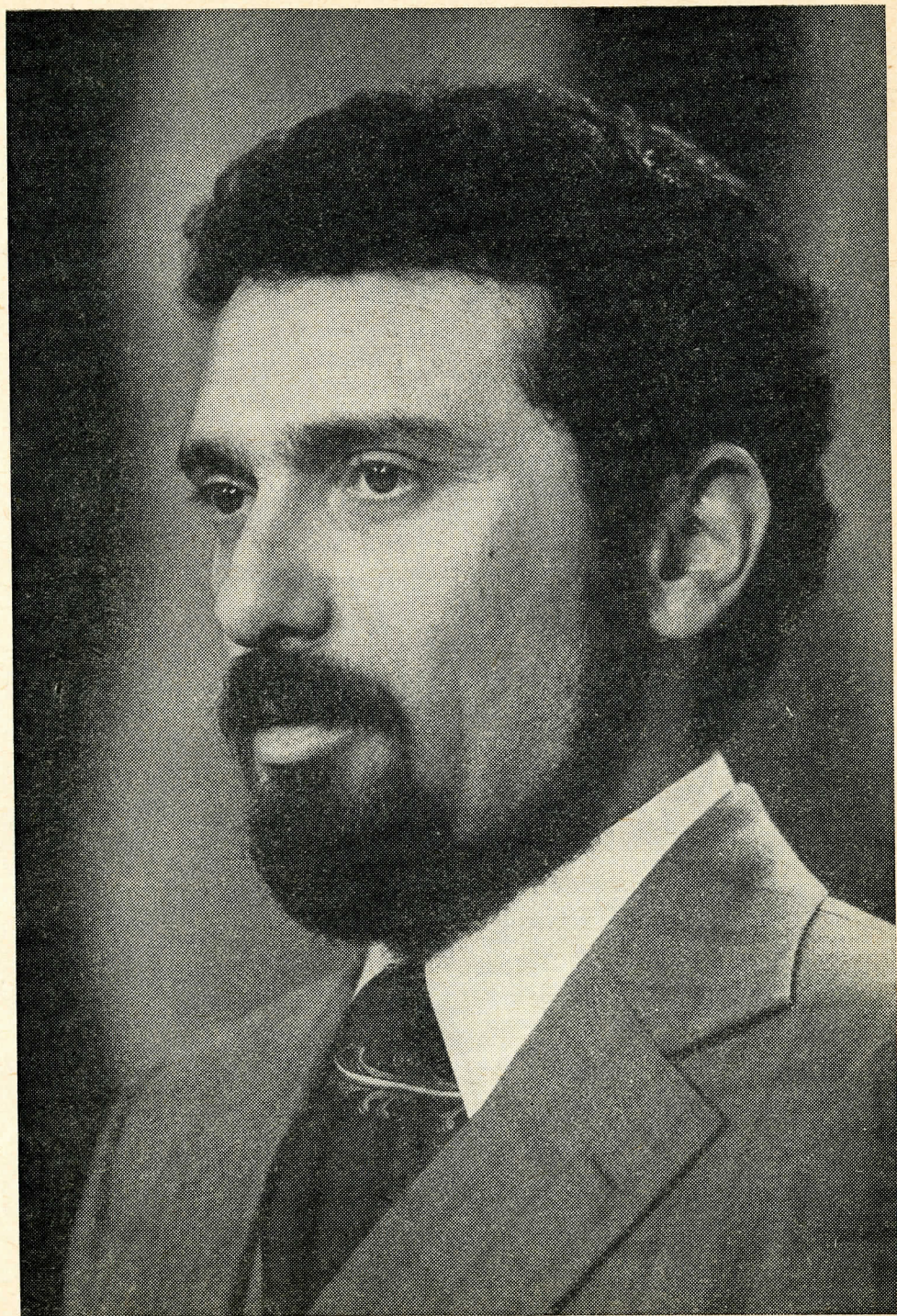
do sedla, ob-je-du celý svět, jen když ji získám zpět,

Ho-dím po ní la-sem, zvolám: lás-ko, šla sem. Snad u-to-

pím tvůj stín dřív, než si od-po-vím: Kde je ten bič,

CODA

solo: a já teď hle-dám ko-ně, jenž ji do-ho-ní.



VRACÍM SE RÁD

ZPÍVÁ WALDEMAR MATUŠKA

HUDBA: AMERICKÁ LIDOVÁ

TEXT: IVO FISCHER

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

FOTO PAVEL JASANSKÝ

Slowly

Emi Ami C D⁵₄ D Emi Ami F

Den šel už spát pod lodní příd, jsem sám a sám, dřevá je kraj, jak já ho znal, náš dvůr a dům stojí tam, co sít, přá-telskej proud začal mou loď hnát, k poble-ží snů, stál, kůlna a stáj, ploty z bílejších klád, to je můj kout,

D7 G Ami C H C D⁵₄

kam se vracím rád. To je ten La la la la
kam se vracím rád.

Ami C C D⁵₄ D G Eb7

la la la la la la la la la la la la la la la la Den šel už

Fmi P^bmi D^b Eb⁵₄ Eb Fmi P^bmi G^b Eb

spát na hvězdnou pláž, jen Bůh a já tady máme stráž.

Eb7 Ab P^bmi D^b C D^b Eb⁵₄

Andělskej chrám jde nás vlídně zvat k cestě tam knám,

E^b Ab Eb7 Ab

kam se vracím rád. Kam se vracím rád.

JIŘI BEDNÁŘ

MUŽ, KTERÝ PŘIŠEL DO JINEHO STAVU

FOTO PAVEL JASANSKÝ





HRUŠKA

HUDBA I TEXT: M. PALEČEK A M. JANÍK

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

Emi C D G Emi

Co mi po- ví hruška v po-li, když se mi chce spát, řekne, že si
 Co mi po- ví po-tok v mechu, když se mi chce pít, řekne: ne-kal
 Co mi po- ví vrabec v le-tu, když se mi chce stát, řekne mi, že

C D Emi C

pod hla-vu mám kousek dr- nu dát. Co mi po- ví haj-ný v le-se
 vo- du ho-chu, máš svou v láhvi mít. Co mi po- ví kyt-ka v trávě,
 no- hy ple-tu, bičem maj' mě hnát. Dejte tře-ba chleba, ať si

D G Emi C D

když se mi chce smát, řekně mi: víš pře-ce, že se nesmí v lese
 když se mi chce prát, řekne: mís-to to- ho prá-vě musíš mí-ti
 kousnu je-den- krát, pak se vezmem za ru- ce a bu-de- me si

Emi G C Ami Emi

řvát. La la la la la la la atd.
 rád.
 hrát.

G C Ami Emi

SKŘÍTEK DOMÁCÍ

HUDBA: JINDŘICH BRABEC

TEXT: PAVEL VRBA

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

Proč můj život ří- dí skřítek do-má- cí, - proč vmech věcech
Proč mým pudrem práší skřítek do-má- cí, - proč mý kamna
Tak znát, kde se choulí skřítek do-má- cí. hned měl by pár

slí-dí skřítek domá-cí. - Kolínskou mi taj- ně u- pí-jí,
zhá-ší skřítek domá-cí. - Proč mi be- re mejdlo vo- ňa-vý,
boulí skřítek domá-cí. - Kolínskou bych krásně vo- ně-la

rtěнку snídá rád - vázy ká- cí při svejch orgích, já se za- činám
copak chodím krást, když mu taj-ný pas- ti připravím von se ne- nechá
přestala bych klít. Řekla bych mu, to se ne- dě-lá, koukej rychle dál

bát. Já se za-čínám bát. Von se ne-nechá, von se ne- nechá
Fine Koukej rychle dál, koukej rychle dál,
von se ne-ne-chá zmást. Vhodi-nách, co léta jsou tu pavouk
kou-kej rychle dál jít. Fine Cmi A^b

vlákno u-trá- cí, a- by zlej skřítek namne boudu moh'šíť.
G Cmi A^b B^b E^b

Mám už klí- če k malejm pou- tům, myšky sý- rem pod-plá- cím,
E^b G^b C^b B^b B^b C

ptám se jich, kde skřítek moh' se jen skrýt. D.S.al Fine
(na 2.voltu)

TO SE MŮŽE STÁT

HUDBA: MILAN WOLF

TEXT: STANISLAV HOLEŠ

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

Tempo quasi bossa nova

To se vám mů - že klidně stát, Říkám a kdo mi u-vě-ří,
O lásku ne - chci už dál hrát, hru dávno pře - dem prohra-nou

snad jen ta be - zejmen- ná, smutná a o - puš-tě- ná
a je mi pro za-smá- ní, ten, kdo ji mar- ně brá- ní,

dívka, co cho- dí br-zo spát.
a nechce se jí jen tak vzdát.

Jen ať dál víno trpkne v ú -stech mých, jen ať mi pá -

- ter spí- lá a ne- od- pouš- tí žád-nej hřích.

Vám ne-mů - že se tohle stát, říkal bych ti

že sna-dě- jí nebýt té be - zej- men- né,

smutné a o - puš - tě- né slečny, co ne - u - mí se smát

1. Ami7 2. Ami7 D9 G

BÍLOU KŘÍDOU

HUDBA: V. HÁDL A L. PIKART

TEXT: Z. BOROVEC

© EDITIO SUPRAPHON, PRAHA – BRATISLAVA 1970

Moderato

Ona: Bílou křídou napiš: Mám tě rád, - ať si počtou li-di zo-ko-lí.

On: Bílou křídou budu psát a psát, - když pan školník dovo-lí.

Ona: Bílou křídou připiš jméno mé, - ať to vím, že nejde o jinou.

On: Po zdech čmárat o svým soukro-mí, - snad nám bližní promi-nou.

Oba: Možná s prvním větrem tou-la-vým láska od-leťí jak kouř a dým, to se

stá-vá, stá-vá, já o tom vím. Bí-lou křídou napiš

mám tě rád, i když déšť ten nápis odplaví. Přijdou další, budou

psát a psát, tak to chodí, c'est la vie.

BIELY ANJEL

HUDBA: PAVOL HAMMEL

TEXT: KAMIL PETRAJ

© PANTON, PRAHA 1970

Moderato

D *A* *D*

Pozri, mám hviezdy v ruká-ve, v druhom mám zasa čiernu noc. Bude-me ležať
čopovieš, bude všetko hned', já bu-dem maliar a ty kvet, srdce ti bude

A *D* *G* *D*

na tráve, na nebi pôjde zlatý voz. Keď ťa kreslím, tysiešte ma-lá,
voňat, ach, šťastné a smutné v spomienkach.

A *D* *G* *D*

na hlave máš modras-té-ho pá - va, na ru-ke ti placho sedí mo-týl',

A *D* *A*

na perine biely anjel spá- va. Nad na-mi rastú vtáčatká, cink, cink, cink, hviezdy

D *A* *D*

činka-jú, pavúk nám rozprávku natká, pri mne vždy môžeš hľadať ju.

E *H* *E*

Detský zbor:
Já som tvoj anjel, ja som on, každú noc chodím budiť zvon, ja som ta malá

H *E* *A* *E*

princez-ná, čo kreslí ruže do ok-na. Keď ma kreslíš, ja som ešte malá,

H *E* *A* *E*

na hlave mám modrasté-ho pá - va, na ru-ke mi placho sedí motýl'.

H *E* *F#* *C#*

na perine biely anjel spá- va. Pampam pampampam pampampam pampampam pampam

F# *C#* *F#*

pam pam pam páin pam pam pampam pam pam pam pam pam pam pampam pampam pam pam pam.

TO VŠETKO BOLO VČERA

ZPÍVAJÍ MARTHA A TENA ELEFTERIADU
HUDBA: BOHUŠ TRNEČKA / TEXT: JÁN ŠTRASSER
© PANTON, PRAHA 1970

Rubato

C *C♯* *Ami* *D* *Dmi*

Ticho stáť prvý-krát pod malým oknom v podkroví, pokým kľuč

Fmi *G* *C* *C♯*

ranný lúč slnečným tónom oslo-ví. Ticho stáť prvý-krát

Ami *F* *Emi* *Dmi* *E*

a potom ísť cestou túlavou až klesom a tam pokľaknúť ú-na-vou...

Ami

Kým prišla táto chvíľa, tak slepo som tu žila tým svojím čudným sa-mo-

tám,

C *E7* *F* *Emi*

do tvojich pevných dlaní svoj smútok u-kry-va-ný

F *Emi* *Dmi* *E*

jak do batôžka za-mo - tá, viem, tvo-je nežné ús - ta

u-či-niä, že du-še pus-tá stá - va sa púšťou, ktorá za-ro-dí.

Ami

To všetko bolo vče-ra a dnes mi du-šu zvierä chlad mojich štyroch holých

C

stien, to všetko bolo včera, vočiach máš ne-to-piera,

E7 *F* *Emi*

na tvári cí-tím je-ho tieň, viem, tvo-je kru-té ús - ta

F *Emi* *Dmi* *F* *Ami*

u-či-niä, že du-ša pus-tá stá - va sa púšťou, ktorá ne-ro-dí.

OPRAVA

PROSÍME, ABYSTE SI U PÍSNIČKY PÁR MODRÝCH ZVONŮ (Č. 9 NAŠEHO ČASOPISU) OPRAVILI NESPRÁVNÉ ÚDAJE NA SPRÁVNÉ. TEXT NAPSAL V. BABULA A PÍSEŇ ZPÍVÁ MILENA ZAHRYNOWSKÁ. OMLOUVÁME SE VÝŠE JMENOVANÝM I ČTENÁŘŮM R.

NA TITULNÍ STRANĚ
KAREL GOTT
FOTO VILÉM SOCHŮREK



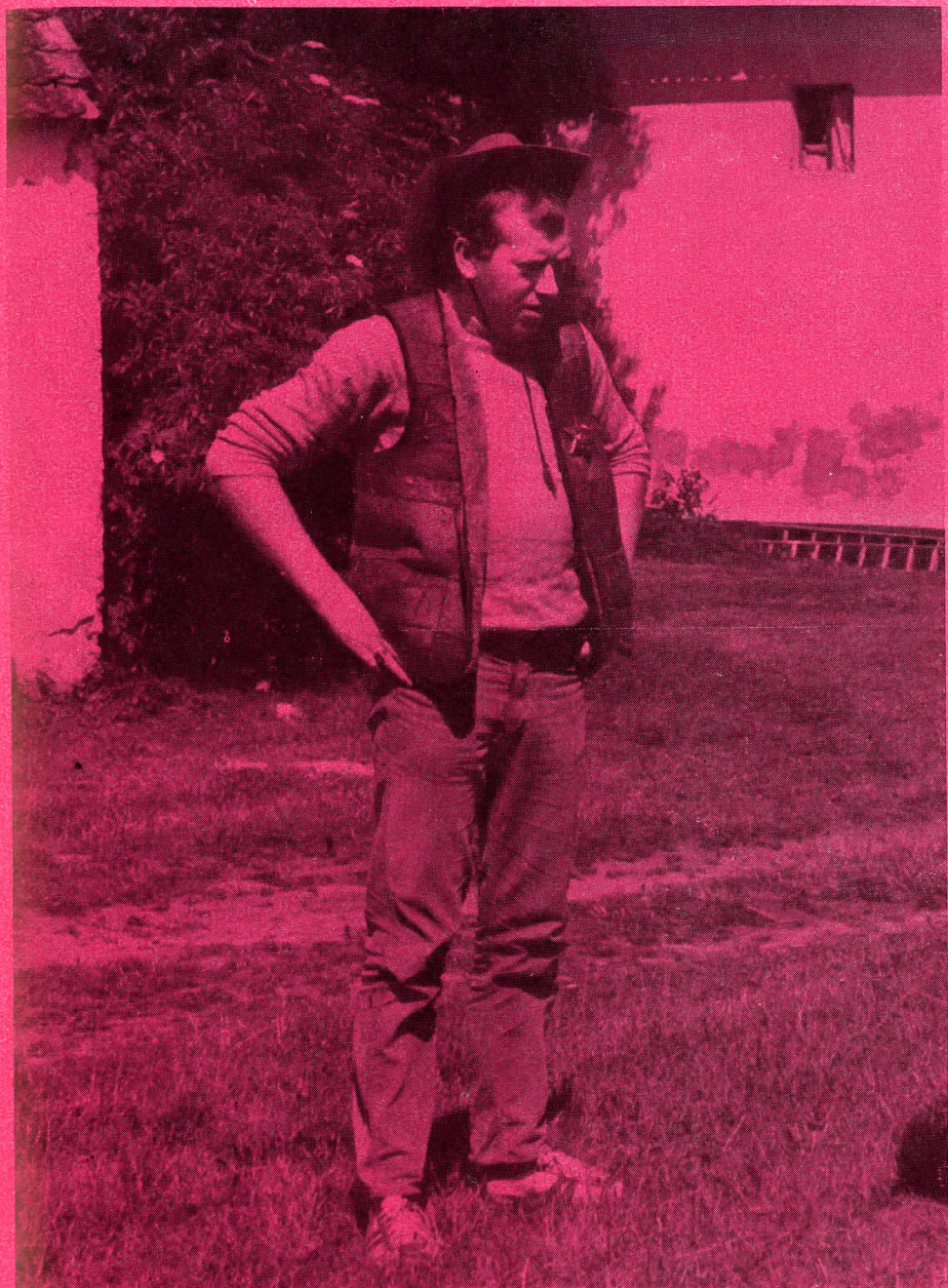
repertoár malé scény

Vydává Orbis, n. p. Redakce: Jiří Beneš (ved. redaktor), Pavel Bošek. Grafická úprava: Pavel Jasanský. Technická redakce: Jana Zubíková. Adresa redakce: Praha 2, Vinohradská 2, telefon 22 10 57. Tiskne Státní tiskárna, n. p., závod 2, Praha 2, Slezská 13. Rozšiřuje PNS, objednávky přijímá každá pošta i doručovatel. Vychází měsíčně; cena výtisku Kčs 3,—. Toto číslo bylo odevzdáno tiskárně v září 1970.

NEOBJEDNANÉ RUKOPISY NEVRACÍME.

© Orbis 1970

Právo k provozování uveřejněných textů zadává Československé divadelní a literární jednatelství, Praha 2, Vyšehradská 28; autorská práva autorů hudebních skladeb chrání Ochranný svaz autorský, Praha 6, Čs. armády 20.



JIŘÍ GROSSMANN JE ZNÁM JAKO HEREC A ZPĚVÁK. MY VÁM HO DNES
PŘEDSTAVUJEME V NAŠÍ TEXTAŘSKOSKLADATELSKÉ GALERII JAKO TEXTA-
ŘE. FOTO M. WÁGNER.



rms

BRATŘI PAUL
A BARRY RIAN
LYRA '70
FOTO SOCHŮREK